

Sateenkaariperheet^{ry}

Toimintasuunnitelma 2020

Vahvistettu syyskokouksessa 9.11.2019

Sisältö

1.	Johdanto	3
	Vuosien 2020-2021 teemana on vanhemmuuskumppanuus.....	3
2.	Vaikuttamistyö	4
	2.1. Perhepoliittiset tavoitteet 2018–2022.....	4
	2.2. Vaikuttamistyön toimenpiteet 2020	5
	2.3. Monimuotoiset perheet -verkosto vaikuttamistyön tukena	8
	2.4. Kansainvälinen vaikuttamistyö	8
	2.5. Yhteistyöverkoston kehittäminen.....	9
3.	Ammatillisen työn kehittäminen ja tiedon tuottaminen	10
	3.1. Ammatillinen koulutus sateenkaariperheistä.....	10
	3.2. Väriä perhehoitoon -hanke 2018–2020.....	11
	3.3. Perhesuhdekeskus -toiminta.....	11
	3.4. Sateenkaariperheiden hyvinvointia koskevat julkaisut.....	12
4.	Monimuotoista vertaistoimintaa	12
	4.1. Vuositeema 2020-2021 vanhemmuuskumppanuus.....	12
	4.2. Vertaistoimintaa erityisryhmille.....	13
	Apilaperheiden perustamiseen ja hyvinvointiin tarjotaan tukea	13
	Heterot sateenkaariperheissä	14
	Perhehoitohankkeen myötä vertaistoimintaa perhehoitajille	14
	Sukupuolen moninaisuus perheissä.....	15
	Muut erityisryhmät	16
	4.3. Rakkaussuhteita voimistava vertaistoiminta ennalta ehkäisee ongelmia	16
	4.4. Erouttaminen ja vanhemmuuden tukeminen eron jälkeen.....	17
	4.5. Läheisten toiminta	18
	4.6. Leirimuotoinen vertaistuki palvelee koko Suomea.....	18
	4.7. Verkkovertaistoiminta	19
	4.8. Vapaaehtoisesti toteutettu paikallinen vertaistoiminta	21
	4.9. Yhteisöllinen ja kulttuurinen toiminta.....	26
	Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä.....	26
	Pride-tapahtumiin perheisisältöjä	27
5.	Vertaistoiminnan kehittämiseen panostetaan neuvonnalla, koulutuksella ja palkitsemisella .	27
	Vertaisohjaajien ja vapaaehtoisten koulutukset vuonna 2020	29
6.	Perheiden ja perhettä suunnittelevien neuvonta ja tuki	29
	Käytännöllinen neuvonta	29
	Perhesuhdekeskuksen ammatillinen, psykososiaalinen tuki	30
	Sateenkaariperheiden perhevalmennus.....	31
	Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet.....	31
7.	Tukipalvelut	32
	7.1. Jäsenpalvelujen kehittäminen	32
	7.2. Viestintä.....	32
	7.3. Hallinto	34
	Seuranta ja arviointi.....	34
	Henkilöstö.....	35
	Toimitilat	35
	Talous.....	35
	Liite 1: Monimuotoiset perheet -toiminnan toimintasuunnitelma	36

1. Johdanto

Sateenkaariperheet ry on lastensuojelu- ja perhejärjestö, joka tekee

- Ihmisoikeustyötä
- Perhepolitiikan kehittämistyötä
- Lapsi-, nuoriso- ja perhetyötä
- Sosiaali-, terveys- ja koulutuspalveluiden kehittämistyötä
- Moninaisuuskasvatustyötä

Sateenkaariperheet ry kuuluu jäsenenä Lastensuojelun Keskusliittoon, Setaan, Väestöliittoon, Sosteen, Parisuhdekeskus Kataja ry:hyn, Nelfaan (Network of European LGBT Families Association), Transgender Europeen ja Ilgaan (International LGBTI Association).

Yhdistyksen tarkoituksena on toimia sateenkaariperheiden lasten, vanhempien ja perhettä suunnittelevien kontaktifoorumina, tukiryhmänä, oikeuksien puolustajana, palveluiden kehittäjänä, tiedontuottajana ja -välittäjänä sekä edunvalvojana. Tavoitteena on edistää perheiden moninaisuuden huomioimista yhteiskunnassa, lisätä tietoisuutta sateenkaariperheistä, kehittää lainsäädäntöä ja palvelujärjestelmää tukemaan sateenkaariperheitä heidän kasvatustehtävässään sekä tarjota sateenkaariperheiden jäsenille heidän tarvitsemiaan tukipalveluita.

Vuonna 2020 vaikuttamistyön keskiössä ovat Antti Rinteen hallitusohjelman toimeenpanon seuraaminen, vanhemmuus-, trans- ja sijaissynnytyislakien valmistelussa mukana oleminen, perhevapaaudistuksen, julkisten hedelmöityshoitojen ja lapsenhuoltolain toimeenpanon seuraaminen, Monimuotoiset perheet -verkoston toiminnan vakinaistaminen, kumppanuusvanhemmuuteen liittyvä verkostoituminen sekä osallistuminen Rinteen hallituksen ohjelmien valmisteluun: lapsistrategia, tasa-arvo-ohjelma, perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelma, syrjinnän ja rasismien vastainen toimintaohjelma, kiusaamisen vastainen ohjelma. Perhepoliittisen ohjelman mukaisesti nostetaan aiempaa vahvemmin esiin sukupuolen moninaisuutta vaikuttamistyössä.

Vuonna 2020 ei käynnistetä uusia hankkeita. Vanhana hankkeena jatkaa Väriä perhehoitoon -hanke. Kaikkien perheiden Suomi -hankkeen toimintaa pyritään jatkamaan Monimuotoiset perheet -verkostoon toimintaan haetulla STEA:n kohdennetulla avustuksella. Samoin Perhesuhdekeskus-toiminnan vakinaistamiselle on haettu kohdennettua avustusta.

Vuosien 2020-2021 teemana on vanhemmuuskumppanuus

Yhdistys on valinnut vuosittain vuositeeman. Nyt teema valitaan pidemmälle kaksivuotiskaudelle 2020-2021. Teeman valitsemisen tarkoituksena on kiinnittää erityistä huomiota johonkin tiettyyn teemaan kerrallaan. Vuositeema vaikuttaa yhdistyksen järjestämään vertaistoimintaan, vaikuttamistyöhön ja ammatillisen työn kehittämiseen. Vuosien 2020-2021 teemaksi on valittu vanhemmuuskumppanuus. Vanhemmuuskumppanuutta tarkastellaan mahdollisimman laajasti käsittäen kaikki tilanteet, joissa lapsen vanhemmuutta jaetaan kahden tai useamman kesken. Teeman valinnassa on ajateltu esimerkiksi apila- ja polyperheitä, kumppanuusvanhemmuutta (co-parenting) laajemminkin, eron jälkeistä vanhemmuuskumppanuutta, mutta myös vanhemmuuskumppanuutta parisuhteessa. Teema voi laajentua myös sukulaisiin ja ystäviin kasvatuskumppanuutena.

Tavoitteet:

- Tuetaan sateenkaari-ihmisten vanhemmuuskumppanuutta tiedottamalla, neuvomalla ja tarjoamalla ammatillista ja vertaistukea.
- Vaikutetaan lainsäädäntöön ja palvelujärjestelmään erityisesti kumppanuusvanhemmuustilanteiden (co-parenting) huomioimiseksi

Toimenpiteet vuonna 2020 on esitelty luvussa 4.1.

2. Vaikuttamistyö

Vaikuttamistyössä pyritään edistämään sateenkaariperheiden lasten ja vanhempien hyvinvointia mahdollisimman laajasti, sekä parantamaan sateenkaari-ihmisten perheellistymismahdollisuuksia. Vaikuttamistyö on jatkuvan kehittämisen ja oppimisen aluetta. Kaikkien perheiden Suomi -hanke sekä kansainvälinen yhteistyö auttavat yhdistystä kehittämään omaa vaikuttamistyötään.

Pitkän aikavälin tavoitteet:

- Suomalainen yhteiskunta ja kulttuuri arvostavat kunkin perheen yksilöllistä perhe-elämää
- Jokaisen lapsen kasvua, perheen vanhemmuutta ja vanhempien rakkaussuhdetta tuetaan
- Suomalainen lainsäädäntö huomioi sateenkaariperheet yhdenvertaisesti oikeuksissa, velvollisuuksissa ja etuuksissa
- Lainsäätäjä huomioi perheiden moninaisuuden aina uutta lakia säätäessään
- Valtiovallalla on tarkkaa ja pitkäaikaista tutkimustietoa sateenkaariperheiden hyvinvoinnista ja tarpeista
- Sateenkaariperheiden hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta seurataan ja edistetään koordinoitusti valtiovallan toimesta osana jatkuvaa ja hyvin resursoitua valtion seksuaali- ja sukupuolivähemmistöpolitiikkaa
- Sateenkaariperheiden yhdenvertaisuutta valvoo siihen nimetty viranomaisen, yhdenvertaisuusvaltuutettu.
- Seksuaalisen suuntautumisen, sukupuolen ja perheiden moninaisuutta esiin tuovaa moninaisuuskasvatusta tehdään julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyönä
- Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen hyvinvoinnin ja oikeuksien edistämistä ei ole jätetty muutaman pienen järjestön vastuulle vaan sitä tehdään koordinoitusti julkishallinnon ja hyvin resursoitun ja laaja-alaisen kolmannen sektorin toimesta.
- Julkisessa keskustelussa sateenkaariperheistä puhutaan asiallisesti
- Sateenkaariperheet ry on aktiivinen järjestö, joka jatkaa vaikuttamistyötään perhepolitiikassa, ja jolla on resursseja osallistua lastensuojelun kehittämistyöhön ja koordinoida laajaa ja laadukasta vertaistoimintaa.

2.1. Perhepoliittiset tavoitteet 2018–2022

Yhdistyksen syyskokous asetti syksyllä 2017 yhdistykselle seuraavat perhepoliittiset tavoitteet, silmällä pitäen huhtikuussa 2019 järjestettäviä eduskuntavaaleja. Painopistealueeksi asetettiin sukupuolen moninaisuus. Alla mainitut tavoitteet on eritelty tarkemmin ohjelmassa, joka löytyy yhdistyksen nettisivuilta.

1. Valtionhallinnon toimintaohjelma seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen yhdenvertaisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi
2. Translaki korjataan ihmisoikeusperustaisesti ja itsemääräämisoikeuteen perustuvaksi. Translaissa olevasta transsukupuolisten lisääntymiskyvyttömyysvaatimuksesta luovutaan välittömästi.
3. Perheellistymismahdollisuuksien laajentaminen
  - Säädetään kotimainen, syrjimätön sijaissyntyislaki
  - Yhdenvertaiset hedelmöityshoidot kaikille sateenkaariperheille julkisilla klinikoilla, ja oikeudenmukaiset sairausvakuutuskorvaukset yksityisistä hedelmöityshoidoista
  - Rohkaistaan sateenkaariperheitä ja lastensuojelua lisäämään sijaishuollon perhehoitoa sateenkaariperheissä
  - Adoptioyhteistyötä etsittävä sellaisten ulkomaisten toimijoiden kanssa, jotka sijoittavat lapsia sateenkaariperheisiin
4. Perhevapaiden uudistetaan huomioimaan perheiden moninaisuus
5. Useamman vanhemman perheiden tilanteet
  - Tapaamisoikeus voitava sopia tai määrätä myös sosiaaliselle vanhemmalle

- Vanhempien saatava sopia keskenään huoltajuudesta myös muulle kuin oikeudelliselle vanhemmalle
  - Perhe-etuudet useamman vanhemman ja kodin tilanteessa
  - Useamman vanhemman juridinen vanhemmuus mahdollistettava
6. Yhdistetään isyys- ja äitiyslait vanhemmuuslaiksi, joka mahdollistaa sukupuolen moninaisuuden huomioimisen, useamman kuin kahden vanhemman vahvistamisen ja vanhempien väliset sopimukset vanhemmuudesta.
  7. Vanhemmuuden ja huoltajuuden instituutioiden rinnalle tulee luoda vaihtoehtoisia juridisia instituutioita, joissa hoivan vastuuta voidaan jakaa moninaisemmilla tavoilla lapselle tärkeille aikuisille vanhempien sopimuksen tai tuomioistuimen päätöksen mukaan.
  8. Kaikkien perheiden Eurooppa
    - Sateenkaariperheiden vapaa liikkuvuus ja perhesuhteiden yhteinen tunnustaminen
    - Maahanmuutto- ja pakolaiskysymyksissä sateenkaariperheet huomioitava perheenä heidän oikeudellisista suhteistaan riippumatta
  9. Perhepalvelut kohtaavat kaikenlaiset sateenkaariperheet asiallisesti ja riittävään tietoon nojautuen
  10. Opetussuunnitelmat ja oppimateriaalit sisältävät tietoa perheiden moninaisuudesta varhaiskasvatuksessa, yleissivistävässä ja ammatillisessa/akateemisessa koulutuksessa.

2.2. Vaikuttamistyön toimenpiteet 2020

Vuonna 2020 vaikuttamistyön keskiössä ovat Antti Rinteen hallitusohjelman toimeenpanon seuraaminen, vanhemmuus-, trans- ja sijaissynnytyslakien valmistelussa mukana oleminen, perhevapaaudistuksen, julkisten hedelmöityshoitojen ja lapsenhuoltolain toimeenpanon seuraaminen, Monimuotoiset perheet -verkoston toiminnan vakinaistaminen, kumppanuusvanhemmuuteen liittyvä verkostoituminen sekä osallistuminen Rinteen hallituksen ohjelmien valmisteluun: lapsistrategia, tasa-arvo-ohjelma, perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelma, syrjinnän ja rasmin vastainen toimintaohjelma, kiusaamisen vastainen ohjelma. Yhdistyksen perhepoliittisen ohjelman mukaisesti nostetaan aiempaa vahvemmin esiin sukupuolen moninaisuutta vaikuttamistyössä.

Toimenpiteet vuonna 2020:

Jos rahoitusta erityisasiantuntijan palkkaamiseen ei saada STEAlta, toimenpiteet toteutuvat huomattavasti rajatummassa muodossa. Vuositeeman mukaisesti panostetaan ennen kaikkea kumppanuusvanhemmuuteen liittyviin tavoitteisiin, joista keskeisimpiä ovat vanhemmuuslaki, perhevapaat ja lapsenhuoltolain toimeenpano.

- Vastataan kaikkiin lausuntopyyntöihin, jotka yhdistykselle tulee. (Ilman erityisasiantuntijaa on viime vuosina kyetty vastaamaan vain osaan lausuntopyynnöistä.)
- VANHEMMUUSLAKI:
  - Luodaan poliittista painetta, jotta vanhemmuuslaissa otettaisiin huomioon useamman kuin kahden vanhemman ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien vanhempien perheet.
  - Tuotetaan tietoa päättäjille ja virkamiehille. Etsitään ulkomailta hyviä käytäntöjä lainsäädännöstä.
  - Pidetään yhteyttä virkamiehiin ja päättäjiin. Lausutaan ja tehdään kannanottoja.
  - Perustetaan yhteistyökumppanien verkosto lapsi- ja perhetoimijoiden keskuudesta. Koordinoidaan verkoston toimintaan, kerätään verkostosta kaikki tavoitteet vanhemmuuslakiin ja tiedotetaan tarpeista yhteisesti.
  - Toteutetaan mediakampanja painottuen sosiaaliseen mediaan. Vanhemmuuslakikampanjalle luodaan omat nettisivut, some-kanavat ja ilme. Mediakampanjassa käytetään hyväksi äitiyslaki-kampanjan hyviä käytäntöjä, esimerkiksi lapsen oikeuksiin fokuoivia infografiikoita ja kuvia.

- Pyritään saamaan paikka lainsäädäntöä valmistelevaan ryhtyvässä työryhmässä.
- **TRANSLAKI:**
  - Huolehditaan, että uudessa laissa sukupuolen vahvistamisesta huomioidaan täysimittaisesti perheellistymismahdollisuudet (lisääntymisvaatimuksen lisäksi edistetään lapsitoiveiden toteuttamista esim varmistamalla kaikille mahdollisuus tallentaa sukuolajaan), perhe-etuudet sekä ennen kaikkea oikeanlaiset vanhemmuusmerkinnät (linkki vanhemmuuslakiin).
  - Osallistutaan kutsuttuna asiantuntijana valmistelutyötä tekevän virkamiestyöryhmän sekä vuonna 2020 asetettavan varsinaisen työryhmän työhön. Tavoitteena on jäsenyys varsinaisessa työryhmässä.
  - Tuotetaan tietoa translaista vanhemmuuteen ja lapsiperheellistymiseen liittyvistä näkökulmista. Jaetaan tietoa virkamiehille ja päättäjille.
  - Osallistutaan kumppanien mediakampanjoihin.
- **SIJAISYNNYTYSLAKI:**
  - Ensisijaisesti varmistetaan, että hallitusohjelmassa mainittu sijaissyntyislaki otetaan todella valmisteluun. Mobilisoidaan hallituspuolueiden poliitikkoja varmistamaan, että valmistelu käynnistetään ja että yhdistyksen tavoitteet huomioidaan valmistelun periaatteina.
  - Sijaissyntyysvaikuttamistyötä jatketaan jo pari vuotta jatkuneessa yhteistyössä kumppanien kanssa. Sateenkaariperheet ry on koordinoanut yhteistyöverkoston toimintaa.
  - Verkoston kanssa luodaan omat yksityiskohtaiset ratkaisuehdotukset sijaissyntyysjärjestelyiden haasteiden ratkaisemiseksi, tuotetaan tietoa ulkomaisesta lainsäädännöstä, luodaan tiedotusmateriaaleja myös suurelle yleisölle.
  - Perustetaan nettisivut ja somekanavat mediakampanjakäyttöön.
- **YHDENVERTAISET HEDELMÖITYSHOIDOT:**
  - Seurataan aloittavatko julkiset lapsettomuusklinikat naisparien ja itsellisten naisten hoitoja hallinto-oikeuksien vuonna 2019 tekemien syrjintätuomioiden vaatimusten mukaisesti.
  - Ollaan yhteyksissä klinikoille, varmistetaan, että valitut hoitokäytännöt eivät ole enää jatkossa syrjiviä.
  - Tiedotetaan perheille uusista mahdollisuuksista ja niiden rajoituksista.
  - Loppuvuoden aikana kysellään perheiden kokemuksia kyselyllä. Annetaan klinikoille palautetta tekemämme kyselyn pohjalta.
  - Panostetaan merkittävästi julkisten klinikoiden lahjasolupankkien lahjoittaja-rekrytoinnin tukemiseen. Luodaan lahjoittajille suunnattu tietopankki Simpukka ry:n Helminauha-hankkeen sivuille. Sateenkaariperheet ry on hankkeen sopimuksen tehnyt yhteistyökumppani. Tiedotetaan laajasti lahjasolujen lahjoittajien rekrytoinnista. Ollaan yhteyksissä yhteistyökumppaneihin opiskelijajärjestöissä ja yhdenvertaisuus/tasa-arvo/ihmisoikeustoimijoiden kentällä. Haastetaan kumppaneita rekrytoimaan lahjoittajia omien jäsentensä, kohderyhmänsä ja seuraajiensa joukosta.
  - Yhdessä kumppanien kanssa luodaan poliittista painetta lisätä lapsettomuushoitojen resursseja hallitusohjelmakirjauksen hengessä.
- **HALLITUKSEN OHJELMAT:**
  - Seurataan valmistelun käynnistymistä hallituksen eri ohjelmista: lapsistrategia, syrjinnän ja rasismien vastainen ohjelma, perus- ja ihmisoikeusohjelma, tasa-arvo-ohjelma sekä koulukiusaamisen vastainen toimintaohjelma.
  - Vielä ei ole tiedossa, miten hallitus alkaa ko ohjelmia valmistella. Pyritään varmistamaan, että jokaisessa prosessissa otetaan huomioon sateenkaariperheiden vanhempien ja lasten asema, oikeudet ja kohtaamat haasteet. Valmistelun muodosta riippuen pyritään olemaan mukana joko työryhmän jäsenenä, lausujana ja/tai julkisena keskustelijana.

- Kansallisen lapsistrategian valmistelu on keskeinen prosessi, jossa pyritään varmistamaan, että haavoittuvien lapsiryhmien suojelu on strategian tärkeimpiä lähtökohtia.
- **LAPSEN HUOLTO- JA TAPAAMISLAIN UUDISTUKSEN TOIMEENPANO:**
  - Tulee voimaan 1.12.2019.
  - Tiedotetaan uusista mahdollisuuksista perheille. Kannustetaan perheitä sopimaan huoltajuuksista useammalle kuin kahdelle ja hakemaan tapaamisoikeutta sosiaaliselle vanhemmalle. Kannustetaan perheitä yrittämään myös ennakkollisia päätöksiä sosiaalisen vanhemman tapaamisoikeudesta.
  - Seurataan, miten sosiaaliviranomaiset ja tuomioistuimet alkavat ratkaisemaan useamman vanhemman perheiden asioita. Tehdään kysely perheille, lastenvalvojille ja tuomioistuimille loppuvuodesta.
  - Kiinnitetään ammattilaisten ja päättäjien huomioita mahdollisiin esiin nouseviin haasteisiin. Koulutetaan lastenvalvojia ja kirjoitetaan useamman vanhemman perheiden tapaamisoikeudesta lakitieteellisiin julkaisuihin.
  - Työstetään useamman kuin kahden vanhemman perheiden tapaamisoikeuspäätöksistä materiaalia vanhemmuuslain säätelyyn useamman kuin kahden vanhemman perheiden kohdalla.
- **PERHEVAPAAT:**
  - Huolehditaan, että perhevapaaudistus huomioi sateenkaariperheiden, mukaan lukien apilaperheiden ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvien vanhempien tarpeet.
  - Perhevapaaudistusta valmistellaan virkamiestyöryhmässä, johon ei ole pyydetty järjestöjen edustusta. Ollaan yhteydessä virkamiehiin ja päättäjiin. Raportoidaan nykyjärjestelmän ongelmista sateenkaariperheissä.
  - Jos työryhmästä annetaan väliaikaisia minkälaisella mallilla ollaan menossa eteenpäin, analysoidaan uusi malli ja pyritään ennakoimaan sen ongelmia sateenkaariperheille.
  - Lausutaan tulevasta työryhmämietinnöstä, vaikutetaan eduskuntakäsittelyyn, lausutaan valiokunnassa.
- **ÄITIYSLAKI:**
  - Seurataan äitiyslain toimeenpanon etenemistä, kun ensimmäiset äitiydet tullaan tunnustamaan neuvoloissa vuoden 2020 aikana, kerätään jäseniltä kyselyssä tietoa kokemuksista neuvoloissa, järjestetään neuvoloille täydennyskoulutusta ja kirjoitetaan asiasta alan ammatillisissa lehdissä.
- Hallitus aikoo tehdä yhdenvertaisuuslakiin osittaisuudistuksen. Seurataan lain valmistelua, annetaan lausuntoja.
- Jatketaan perhehoidon hanketta, joka lisää sateenkaariperheiden määrää perhehoidon resurssina
- Huomioidaan myös adoptioalan koulutuksen tarve perhehoitohankkeen toteutuksessa, ja seurataan adoptioalan kehitystä kun samaa sukupuolta olevien yhteinen adoptio on tullut mahdolliseksi. Tehdään jossain vaiheessa kyselyn adoptioalan ammattilaisille ja adoptiopolulla oleville sateenkaariperheille kokemuksista uuden lain soveltamisessa.
- Analysoidaan sateenkaariperheiden huoltajuuspäätöksiä, tehdään perheille ohjeistus, millä tavoin tehdä menestyksellinen huoltajuushakemus
- Tehdään yhteistyötä THL:n ja muiden tutkimuslaitosten kanssa, jotta tulevaisuudessa saataisiin enemmän tietoa myös sateenkaariperheiden lasten ja vanhempien hyvinvoinnista
- Ollaan mukana seuraavissa palvelujärjestelmän kehittämishankkeissa: Lapsi- ja perhepalveluiden kehittämisohjelma, perhekeskus-toimintamallin rakentaminen, eropalveluiden kehittäminen, lastensuojelun perhehoidon kehittäminen

2.3. Monimuotoiset perheet -verkosto vaikuttamistyön tukena

Monimuotoiset perheet -verkosto koostuu kymmenestä perheiden monimuotoisuutta edustavasta järjestöstä. Sen tarkoituksena on tehdä perhepolitiikan ja -työn kehittämis- ja vaikuttamistyötä kymmenen itsenäisen järjestön laajana ja tiiviinä yhteistyönä. Toiminnan tavoitteena on tunnistaa järjestöjen kohderyhmiä yhdistäviä yhteisiä haasteita, etsiä niihin ratkaisuja ja viedä näitä ratkaisuja palveluiden ja lainsäädännön kehittäjien tietoisuuteen. Tavoitteena on, että yhteistoiminnan myötä syntyy uutta tietoa ja osaamista järjestöjen vaikuttamistyön keinoista ja mahdollisuuksista. Verkoston työ tukee merkittäväällä tavalla osaa Sateenkaariperheet ry:n tavoitteista, joissa on yhtymäkohtia verkoston muiden kumppanien tavoitteisiin. Toiminnalla on oma yksityiskohtainen toimintasuunnitelmansa, joka on tämän toimintasuunnitelman liitteenä.

Verkoston toiminnalle on haettu STEAn kohdennettua avustusta. Toimintaa on pyritetty hankerahoituksella vuosina 2013-2019. Toimintaa hallinnoi Sateenkaariperheet ry. Hankkeessa on työskennellyt kaksi työntekijää. Vakinaistettavaan toimintaan suunnitellaan palkattavaksi kolmas työntekijä, jos rahoitus mahdollistaa sen.

2.4. Kansainvälinen vaikuttamistyö

Kansainvälinen yhteistyö ja solidaarisuus ovat olleet vuosikymmenet erityisen vahvaa hlbtioikeuksien edistämiseksi. Myös Sateenkaariperheet ry:n työssä se on näytellyt merkittävää roolia sekä vahvistamalla yhdistyksen vaikuttamistyötä ja argumentaatiota kotimaassa että mahdollistamalla kansainvälisiin haasteisiin puuttumisen. Sateenkaariperheiden osalta suurin kansainvälistymiseen liittyvä haaste on se, että perheenjäsenten väliset juridiset suhteet saattavat menettää merkityksen, kun perhe siirtyy maasta toiseen. Toinen merkittävä näkökulma ovat sateenkaariperheellisten pakolaisten oikeudet.

Yhdistyksen merkittävimpiä kansainvälisen vaikuttamistyön kumppaneita ovat eurooppalaisten sateenkaariperhejärjestöjen kattojärjestö **Nelfa**, maailman hlbtijärjestöjen kattojärjestö **ILGA** ja ennen kaikkea sen eurooppalainen osasto, kansalliset sateenkaariperhejärjestöt eri maissa, europarlamentaarikkojen LGBT-Intergroup, kansainvälisen sateenkaariperhepäivän koordinaatioryhmä ja eurooppalaisten perhejärjestöjen kattojärjestö COFACE. Sateenkaariperheet ry on yksi Nelfan perustajajäsenistä. Myös kansainvälisen sateenkaariperhepäivän organisoinnissa yhdistys on ollut alusta asti mukana.

Toimenpiteet vuonna 2020

- Jatketaan syksyllä 2019 aloitettua yhdistyksen kansainvälisen toiminnan tavoitteiden määrittelyä
- Osallistutaan Nelfan (Poznan, Puola) ja Ilga-Euroopan (Sofia, Bulgaria) vuosikokouksiin ja niiden yhteydessä järjestettäviin konferensseihin. Tarjotaan Ilga-Euroopan vuosikokoukseen lapsen oikeuksien teemaista työpajaa. Osallistutaan asiantuntijapuheenvuoroilla Nelfan ja muiden tahojen järjestämiin työpajoihin.
- Yhdessä Nelfan ja muiden mantereiden sateenkaariperhejärjestöjen kanssa järjestetään 3.5.2020 kahdeksas Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä.
- Osallistutaan Nelfan ja Ilga-Euroopan perheteemaisiin koulutuksiin ja tapahtumiin.
- Nostetaan perheteemoja esille kansainvälisissä hlbtijärjestöissä
- Vaikutetaan eurooppalaisten lapsi- ja perhejärjestöjen toimintaan myös kattojärjestöjemme Väestöliiton ja LSKL:n kautta
- Seurataan Suomesta turvapaikkaa hakevien sateenkaariperheiden tilanteita sekä maahanmuuttoviraston ja tuomioistuimien tekemiä päätöksiä. Seurataan ennen kaikkea tilannetta Venäjällä. Tuetaan Suomesta karkotetun venäläisen sateenkaariperheen valitusta YK:n lapsen oikeuksien komitealle. Tiedotetaan tulevasta päätöksestä. Vastuutetaan päättäjiä ja maahanmuuttoviraston viranomaisia tunnistamaan sateenkaariperheissä elävien lasten haavoittuvuus ja alttius vainolle.

2.5. Yhteistyöverkoston kehittäminen

Yhdistyksen vaikuttamistyön strategiana on laaja, aktiivinen ja ennakkoluuloton verkostoituminen.

Vanhemmuuslakiverkosto: Vuonna 2020 kutsutaan kiinnostuneita lapsi- ja perhetyön toimijoita vanhemmuuslakiuudistusta tukevaan verkostoon (ks. kohta 2.2.)

Sijaissynnytyslakiverkosto: Koordinoidaan pari vuotta toimineen sijaissynnytyslakiverkoston toimintaa (ks. kohta 2.2.). Verkostossa ollut mukana Lapsettomien yhdistys Simpukka ry, Kohtuuttomat ry, Monimuotoiset perheet -verkosto, Väestöliitto ja yksittäisiä tutkijoita.

Perhehoidon kehittämisverkosto: luodaan aktiivisesti yhteyksiä lastensuojelun perhehoidon kentällä osana perhehoitohanketta yhteistyössä *Perhehoitoliiton, Pelastaa lasten, Pesäpuun, Lastensuojelun Keskusliiton ja Helsingin kaupungin kanssa.*

Monimuotoiset perheet -verkosto: Vakiinnutetaan verkoston toiminta ak-rahoituksella vuoden 2020 alusta lukien (ks. kohta 2.3.). Kokoonnutaan neljä kertaa vuoden aikana yhteiseen kehittämispäivään. Tehdään yhteistyötä vapaaehtoistyön kehittämisessä. Tehdään toiminnan yhteistä arviointia ja kerätään kyselytietoja verkoston vapaaehtoisilta toimijoilta.

Seta, Setan muut jäsenjärjestöt, Trasek: Tehdään erittäin tiivistä yhteistyötä ennen kaikkea yhteiskunnallisessa vaikuttamistyössä ja tiedottamisessa. Setan kutsumana kokoonnutaan sateenkaarivaikuttamistyön verkoston tapaamiseen neljä kertaa vuodessa. Lisäksi yksittäisissä vaikuttamistyön hankkeissa kokoonnutaan tarvittaessa. Yhteisenä erityisen tärkeänä ponnistuksena on translain uudistus. Vuonna 2017 käynnistettiin yhteistyössä Perhesuhdekeskus. Muita tärkeitä vaikuttamistyön kumppaneita *Amnesty, Ihmisoikeusliitto ja Mannerheimin lastensuojeluliitto.*

Lastensuojelun Keskusliitto: Keskusliitto on yhdistyksen kumppani perhehoito- ja perhekeskushankkeissa. Yhteisiä julkilausumia sateenkaariperheiden lasten oikeuksista.

Väestöliitto: Yhteistyö Hyvä Kysymys -toiminnassa jatkuu. Vaikuttamistyön tärkeä kumppani. Toiminnajohtaja Väestöliiton hallituksen jäsen.

Pelastakaa lapset: Yhteistyökumppani vaikuttamistyössä, perhehoitohankkeessa ja adoptioalan kehittämistyössä. Muita kumppaneita adoptioalan kehittämisessä *Adoptioperheet, Helsingin kaupungin adoptioyksikkö, Interpedia ja Valvira*

Lapsiasiavaltuutettu: Yhteistyökumppani vaikuttamistyössä. Vuodesta 2014 toiminnanjohtaja asiantuntijajäsenenä lapsiasianeuvottelukunnassa. Toiminnanjohtaja lapsiasiavaltuutetun HLBTI ja lapset –työryhmän puheenjohtajana 2015-2019. Jatko kirjoittamishetkellä avoinna.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu: Uuden yhdenvertaisuuslain myötä yhteistyö yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston kanssa on syventynyt. Vaikuttamistyössä sukupuolen moninaisuuden osalta yhteistyötä myös *tasa-arvovaltuutetun* kanssa.

Parisuhdekeskus Kataja: Läheinen yhteistyökumppani Perhesuhdekeskus-toiminnassa. Yhdistys kumppanina vuosittaisilla parisuhdepäivillä. Muita parisuhdetyön kumppaneita evankelis-luterilaisen kirkon perhetyö, Helsingin seurakuntayhtymä ja Helsinki Missio.

3. Ammatillisen työn kehittäminen ja tiedon tuottaminen

3.1. Ammatillinen koulutus sateenkaariperheistä

Vuosina 2012-2017 ammattilaisten koulutustoimintaa toteutettiin ja kehitettiin OKM:n myöntämällä erityisavustuksella. Työtä jatketaan rajoitetummassa muodossa olemassa olevien resurssien puitteissa. Kouluttamisesta vastaavat eri puolilla maata asuvat järjestön kouluttamat vapaaehtoiskouluttajat, hankkeiden työntekijät omilla aihealueillaan, järjestön muu henkilökunta, palkkioperustaiset kouluttajat sekä yhteistyökumppanien kouluttajat.

Stealta haetaan rahoitusta neljännelle vakitukselle työntekijälle erityisasiantuntijan työnkuvalla, joka sisältäisi erilaisia tehtäviä ammatillisen työn kehittämisen saralla, esimerkiksi kouluttamista, konsultointia ja asiantuntijana toimimista kehittämishankkeissa. Ammatillisen työn kehittämistä ja koulutuksia tehdään myös osana Perhesuhdekeskus-toimintaa ja perhehoitohanketta.

Tavoitteet

Lisätään lasten ja perheiden parissa toimivien ammattilaisten tietoa ja osaamista sateenkaariperheiden kohtaamisesta ja perheiden erityishaasteista. Tavoitteena on myös kehittää kasvatus- ja opetusalan sekä sosiaali- ja terveysalan yksiköiden ja oppilaitosten toimintakulttuuria yhä moninaisuudelle avoimemmaksi. Tavoitteena on edistää monimuotoisten perheiden yhdenvertaisuuden toteutumista ja lisätä sateenkaariperheissä elävien lasten ja aikuisten hyvinvointia.

Toimenpiteet vuonna 2020:

- Vuonna 2020 erityisiä kohderyhmiä ovat neuvoloiden (äitiyslaki), lastensuojelun (perhehoitohanke), lapsettomuusklinikoiden (lahjasoluhoidot julkisilla) ja eroauttamisen (perhesuhdekeskus) ammattilaiset sekä lastenvalvojat (huoltolain toimeenpano).
- Vastataan mahdollisuuksien mukaan kaikkiin ammatillista täydennyskoulutusta koskeviin koulutuspyyntöihin. Koulutuksista peritään pääsääntöisesti palkkio.
- Osallistutaan ammatilaisille suunnatuille messuille ja asiantuntijapäiville joko yhdistyksen omalla pöydällä tai monimuotoiset perheet -verkoston yhteisellä pöydällä.
- Tarjotaan yhdistyksen ja kumppaneiden kouluttajien asiantuntemusta ammatillisiin suurtapahtumiin, suurten toimijoiden seminaareihin ja yhteiskunnallisesti merkittäviin tapahtumiin.
- Kehitetään vapaaehtoiskouluttajien tietotaitoa
- Perhesuhdekeskus kouluttaa, konsultoi ja tuottaa tietoa erityisesti pari-, ero- ja perhetyön ammatilaisille sateenkaari-ihmisten perhesuhteista.
- Perhesuhdekeskus lisää ammattilaisten tietoisuutta kaikista valtakunnallisista, sateenkaarierityisistä palveluista (palveluohjausmalli), joita voi konsultoida erityisissä tilanteissa.
- Perhesuhdekeskus toteuttaa koulutusosion sateenkaarevista perhesuhteista sekä Katajan kouluttamien parisuhdeneuvojien että kirkon kouluttamien perheneuvojien koulutuksiin
- Jos Perhesuhdekeskus saa kolmannen työntekijän, aletaan kartoittaa mahdollisuutta kehittää perhesuhteita tukevien palveluiden sateenkaariturvallisuutta laajamittaisemmin yhdessä yhden pilottikunnan kanssa.
- Perhehoitohanke tarjoaa kohdennettuja koulutuksia perhehoidon toimijoille sekä asiantuntijapuheenvuoroja lastensuojelun tapahtumissa
- Jos erityisasiantuntijan palkkaamiselle myönnetään rahoitus, ammatillisen työn koulutus-, tutkimus- ja kehittämistoimintaa voidaan tehdä suunnitelmallisesti ja laajemmassa mitassa.

3.2. Väriä perhehoitoon -hanke 2018–2020

Keväällä 2018 käynnistettiin yhteistyössä kumppanien kanssa perhehoidon kehittämishanke Väriä perhehoitoon. Hankkeen tavoitteena on lisätä perhehoitoon pääsevien lasten osuutta lastensuojelussa. Tavoitteeseen pyritään lisäämällä sateenkaari-ihmisten määrää perhehoitajina. Sateenkaariperheiden osuus perhehoitajista on Suomessa vielä häviävän pieni moneen muuhun maahan verrattuna. Kuitenkin yli puolet sateenkaari-ihmisistä toivoo voivansa toimia kasvattajina. Samalla perhehoitajista on pulaa. Kyse on siis kohtaanto-ongelmasta, joka hankkeella pyritään ratkaisemaan.

Sateenkaariperheiden toimimiselle perhehoitajina ei ole lainsäädännöllisiä esteitä. Sen sijaan prosessiin sisältyy kokonainen joukko erilaisia, palveluketjuun liittyviä sosiaalisia, rakenteellisia, psykologisia, koulutuksellisia ja asenteellisia kynnyksiä, joita hankkeessa on tarkoitus madaltaa. Kyse on ennen kaikkea vaikuttamis-, tiedottamis- ja koulutustyön hankkeesta, jota hankkeen strategian mukaisesti tehdään yhtä aikaa kaikkien kynnysten osalta, laajan yhteistyöverkoston rintamalla, mukaan lukien lastensuojelun kunnalliset, yksityiset ja järjestötoimijat.

Tavoitteet:

- Lisätään perhehoitoon pääsevien lasten osuutta lastensuojelussa
- Lisätään sateenkaariperheiden määrää lastensuojelun perhehoitajien joukossa
- Lisätään tietoa sateenkaariperheistä perhehoitajina
- Kehitetään hyviä käytäntöjä sateenkaariperheiden huomioimiseen perhehoitajien rekrytoinnissa, koulutuksessa ja lastensuojelutyössä

Väriä perhehoitoon -hankkeella on oma, yksityiskohtainen toimintasuunnitelmansa.

Toimenpiteet vuonna 2020:

- Säännöllinen tiedottaminen sateenkariväelle sijaisvanhemmuuden mahdollisuudesta
- Sijaisvanhemmuus-infotilaisuuksien järjestäminen maakunnissa
- "Ajoissa kotiin" rekrytointi- ja tiedotuskampanjaan osallistuminen syksyllä 2020
- Tarjotaan kohdennettua, organisaatitasaista ja -lähtöistä koulutusta ja kehittämissyhteistyötä perhehoidon toimijoille
- Asiantuntijapuheenvuorot ja hankkeen sekä sateenkaarisijaisperheiden näkyvyys lastensuojelun tapahtumissa ja seminaareissa sekä erilaisissa julkaisuissa
- Sateenkaarisijaisvanhempien fokusryhmätyöskentelyn jatkuminen perhehoidon toimivien käytäntöjen ja kehittämistarpeiden esiin nostamiseksi ja perhehoidon kehittämisessä huomioitavaksi.
- Vertaistoiminnan järjestäminen tarpeiden mukaisesti, yhteistyömahdollisuuksien kartoitus ja jatkon turvaaminen

3.3. Perhesuhdekeskus -toiminta

Perhesuhdekeskus-toiminta on ollut käynnissä vuodesta 2017, ja hankemuotoisen toiminnan rahoitus on osoitettu vuoden 2019 loppuun. Vakinaiselle toiminnalle ja kolmannelle työntekijäresurssille on haettu rahoitusta vuoden 2020 alusta. Mikäli rahoitusta ei myönnetä, toiminta päättyy maaliskuussa 2020.

Perhesuhdekeskus-toiminnan kohderyhmänä ovat järjestön muusta toiminnasta poiketen kaikki sateenkaari-ihmiset ja heidän läheisensä, ei vain lapsiperheelliset ja sitä suunnittelevat, kuten yhdistyksen muussa toiminnassa. Tavoitteena on lisätä hyvinvointia sateenkaari-ihmisten perhe- ja läheissuhteisiin. Perhesuhdekeskus on kaikkien sateenkaarijärjestöjen yhteinen Perhesuhdekeskus.

Keskus koordinoi, kouluttaa ja kehittää rakkaussuhteisiin ja muihin perhesuhteisiin liittyvää vertaistoimintaa sekä tarjoaa ammatillista tukea perhesuhteiden tueksi. Sateenkaari-ihmisten perhesuhteiden erityiskysymyksiä ja tuen tarpeita kartoitetaan. Kerätyn tiedon pohjalta kehitetään

keskuksen toimintoja, koulutetaan pari-, perhe- ja erotyön ammattilaisia sekä tuotetaan jaettavia materiaaleja perhesuhteiden tueksi sateenkaari-ihmisille, heidän läheisilleen sekä ammattilaisille.

Yksi Perhesuhdekeskuksen keskeisistä tehtävistä on koordinoida sateenkaarijärjestöjen palveluohjauksen kehittämistä. Hankkeen aikana kehitettyä palveluohjausmallia sekä asiakastyötä tekevien verkoston toimintaa kehitetään edelleen yhteistyössä muiden valtakunnallisia sateenkaarierityisiä palveluja tarjoavien järjestöjen kanssa.

Perhesuhdekeskuksen vuoden 2020 tarkennetut tavoitteet ja toimenpiteet on sisällytetty tämän toimintasuunnitelman muihin osioihin avustushakemuksen mukaisesti.

3.4. Sateenkaariperheiden hyvinvointia koskevat julkaisut

Yhdistys julkaisee kohdennettua tietoa sateenkaariperheistä eri ammattiryhmille ja eri elämäntilanteisiin liittyen. Osa julkaisuista puhuttelee suoraan ammattilaisia. Osa materiaaleista on suunnattu sekä ammattilaisille että perheille itselle. Myös perheille suunnatut julkaisut palvelevat perheiden kanssa työtä tekeviä ammattilaisia. Julkaisut voivat olla sähköisiä tai perinteisiä.

Tavoitteet

Tarjotaan mahdollisimman monipuolista tietoa sateenkaariperheiden hyvinvoinnista ja elämäntilanteista tavalla, joka on helposti ymmärrettävä ja samaistuttava.

Toimenpiteet vuonna 2020:

- Artikkelit Sateenkaarevat pari- ja monisuhteet pari- ja perhetyössä tietokirjaan Perhe- ja läheissuhteet sateenkaaren alla (Perhesuhdekeskus)
- Opas ammattilaisille sateenkaari-ihmisten perhesuhteiden erityiskysymyksistä (Perhesuhdekeskus)
- Ongelmia läheisen kanssa -opas sateenkaari-ihmisille (Perhesuhdekeskus)
- Vanhemmuuden jakaminen apilaperheessä -opas (Perhesuhdekeskus)
- Opas-materiaalit perhehoidon ammattilaisille, sijoitetuille lapsille ja heidän vanhemmilleen
- Tarvittavat uusintapainokset yhdistyksen oppaista 10 askelta ja sosiaalisen vanhemman opas
- Uusintapainokset ”10 askelta sateenkaariperheen kohtaamiseen”-oppaasta ja sosiaalisen vanhemman oppaasta
- Vanhemman sukupuolen moninaisuutta käsittelevä opas lapselle
- Tarvittaessa opas useamman vanhemman perheistä lastenvalvojille ja tuomioistuimille (edellyttää erityisasiantuntijan palkkaamista)

4. Monimuotoista vertaistoimintaa

4.1. Vuositeema 2020-2021 vanhemmuuskumppanuus

Yhdistys on valinnut vuosittain vuositeeman. Nyt teema valitaan pidemmälle kaksivuotiskaudelle 2020-2021. Teeman valitsemisen tarkoituksena on kiinnittää erityistä huomiota johonkin tiettyyn teemaan kerrallaan. Vuositeema vaikuttaa yhdistyksen järjestämään vertaistoimintaan, vaikuttamistyöhön ja ammatillisen työn kehittämiseen. Vuosien 2020-2021 teemaksi on valittu vanhemmuuskumppanuus. Vanhemmuuskumppanuutta tarkastellaan mahdollisimman laajasti käsittäen kaikki tilanteet, joissa lapsen vanhemmuutta jaetaan kahden tai useamman kesken. Teeman valinnassa on ajateltu esimerkiksi apila- ja polyperheitä, kumppanuusvanhemmuutta (co-parenting) laajemminkin, eron jälkeistä vanhemmuuskumppanuutta, mutta myös

vanhemmuuskumppanuutta parisuhteessa. Teema voi laajentua myös sukulaisiin ja ystäviin kasvatuskumppanuutena.

Toimenpiteet vuonna 2020 (toimenpiteet eritelty tarkemmin omissa alaluvuissaan):

- Kehitetään apilaperheille tarjottavaa tukea kumppanuusvanhemmuuteen (co-parentig)
- Järjestetään ammatillisesti ohjattua vertaistukea eron jälkeiseen vanhemmuuskumppanuuteen
- Tarjotaan rakkaussuhteita tukevaa vertaistoimintaa paris- ja moniskunnille turvaamaan vanhemmuuden jakamista pari- tai monisuhteessa
- Perhesuhdekeskus tarjoaa lisäksi ammatillista, psykososiaalista tukea vanhemmuuskumppanuuden haastavissa tilanteissa, kuten erotilanteissa ja uusperheiden, kumppanuusvanhempien, apilaperheiden ja polyperheiden erityiskysymyksissä.
- Vanhemmuuskumppanuutta tai apilaperhettä suunnitteleville tarjotaan käyntiä perhetyöntekijän luona jo suunnitteluvaiheessa.
- Ammatillista tukea voivat hyödyntää myös esimerkiksi sateenkaarevan lapsen tai nuoren vanhemmat, jotka suhtautuvat eri tavalla lapsensa sateenkaarevuuteen ja tarvitsevat tukea vanhemmuuskumppanuuteen.
- Julkaistaan opas vanhemmuuden jakamisesta apilaperheessä.
- Valmistellaan yhteistyössä kumppanien kanssa hankehakemusta kumppanuusvanhemmuuden tukemista kehittävään hankkeeseen

4.2. Vertaistoimintaa erityisryhmille

Vuonna 2020 kiinnitetään yksittäisistä kohderyhmistä erityistä huomiota apilaperheisiin, heteroihin sateenkaariperheissä ja eronneisiin vanhempiin (ks. kohta 4.4.).

Apilaperheiden perustamiseen ja hyvinvointiin tarjotaan tukea

Apilaperheissä vanhemmuus jaetaan vähintään yhden sellaisen henkilön kanssa, johon ei koskaan ole ollut romanttista suhdetta. Apilaperhettä lähdetään perustamaan ideana jakaa vanhemmuus, ei välttämättä muuta. Useimmiten apilaperheen lapsella on alusta saakka kaksi kotia. Vaikka kahden vanhemman apilaperheitä on koko ajan lisääntyvässä määrin, apilaperheille on tyypillistä se, että vanhempia on useampi kuin kaksi. Yhdistys on saanut yhä enenevässä määrin yhteydenottoja apilaperhettä suunnittelevilta. Keväällä 2020 televisiossa alkaa pyöriä apilaperheen muodostamisesta kertova tositelevisiosarja, mikä luultavimmin tulee lisäämään entisestään yhteydenottoja ja nostaa aiheen julkiseen keskusteluun. Apilaperheet kaipaavat perheen suunnitteluvaiheessa erityyppistä tukea ja neuvoja kuin esimerkiksi hedelmöityshoitoklinikan palveluita käyttävä naispari. Apilaperheen perustaminen vaatii erityistä suunnittelua ja neuvottelutaitoja. Myös perhe-elämälle tuo omat haasteet (ja vahvuudet) se, että koteja on kaksi ja vanhempia useita.

Tavoitteet:

- Yhä useampi apilaperhettä harkitseva saa asianmukaista ja riittävää tietoa perheen perustamisen pohjaksi.
- Apilaperheestä haaveilevat löytävät aiempaa helpommin niiden ihmisten luo, joilla on vastaavia toiveita.
- Apilaperheet tutustuvat muihin apilaperheisiin ja saavat vertais- ja ammattilaistukea perhe-elämän mahdollisiin haasteisiin.

Toimenpiteet vuonna 2020:

- Vertaistoiminnan tilaisuudet: Apilaisien ja apiläitien omat vertaistuki-illat, fasilitoitu vanhemmuuskumppanuuspaja, jossa etsitään apilavanhempien kanssa vanhemmuuskumppanuuden hyviä käytäntöjä. (Seuraava vaihe kurssi vanhemmuuskumppanuuteen, mahdollisesti vuonna 2021).
- Tietoa ja tutustumista: Miten apilaperheet tekee lapsia -nettiluento, uutiskirjeeseen apilaisältöjä, nettisivuille apilaperheiden osio, vanhemmuuskumppaniksi.fi-palvelun käynnistäminen (jos vapaaehtoisia löytyy) ja ”Apilaperheen perustaminen” – informatiivinen ilta apilaperheen perustamista harkitseville, jossa päästään myös tutustumaan toisiin perheitä suunnitteleviin pariskuntiin tai henkilöihin.
- Tukea: Henkilökohtaista neuvontaa apilaperhettä perustaville ja psykososiaalista tukea vanhemmuuskumppanuuden haastaviin tilanteisiin Perhesuhdekeskuksesta.
- Aletaan rakentaa mallia vanhemmuuskumppanuuden tukemiseksi vertaistoiminnan keinoin.
- Järjestetään vertaisuuteen pohjautuvia, teemoitettuja vanhemmuuskumppanuustuokioita apilaperheille ja kumppanuusvanhemmille.

Heterot sateenkaariperheissä

Heteronaisia on kautta aikain ollut apilaperheiden osana. Kumppanuusvanhemmuustietoisuuden lisääntyttyä yhä useampi hetero(hko)ksi itsensä määrittelemä cis-ihminen näkee kumppanuusvanhemmuuden oman lapsiperheellistymisensä vaihtoehtona, ja on sen myötä löytänyt tiensä Sateenkaariperheiden palveluiden ja toiminnan piiriin.

Vanhemmuuskumppanuusiltoihin on osallistunut runsaasti kumppanivanhempaa etsiviä cis-heteroihmisiä. Myös neuvontapalveluissa heteroiden yhteydentotot ovat selvästi kasvaneet. Myös cis-miehen ja -naisen muodostamat parit ovat havahtuneet kumppanuusvanhemmuuden voivan olla vaihtoehto tilanteessa, jossa pariskunnasta kumpikaan ei pysty tulemaan raskaaksi.

Tavoitteet:

- Sateenkaarevien ihmisten kanssa kumppanuusvanhemmiksi ryhtyvät kokevat saavansa apua ja tukea yhdistyksestä ja voivansa kuulua sateenkaariperheisiin
- Cis-heterot saavat tukea kumppanuusvanhemmuuteen
- Miesten, seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatta, vanhemmaksi tulemisen haaveet tulevat entistä näkyvämmäksi.

Toimenpiteet vuonna 2020:

- Huomioidaan viestinnässä ja etenkin kumppanuusvanhemmuudesta puhuttaessa cis-heteroiden olemassaolo. Toivotetaan heidät tervetulleiksi apilaperheille ja sellaista suunnittelevien vertaistoimintaan.
- Jatketaan asiallisen tiedon jakamista apilaperheydestä ja kumppanuusvanhemmuudesta. Tuodaan esille se yhtenä lapsiperheytymisen mahdollisuutena ja tarjotaan tietoa apilaperheen perustamisen ja siinä elämisen tueksi.
- Selvitellään, mistä cis-heterot voisivat saada tukea kumppanuusvanhemmuuteensa.
- Tuodaan mm. somen ja netin välityksellä miesten vanhemmuushaaveita todellisiksi jakamalla tietoa ja kokemustarinoita.

Perhehoitohankkeen myötä vertaistoimintaa perhehoitajille

Lastensuojelun perhehoito ja sijaisvanhemmuus on erityistä vanhemmuutta, jossa joutuu kohtaamaan paljon erilaisia asioita ja tunteita liittyen sijoitukseen ja sijoitettuun lapseen. Kokemusten ja tunteiden jakaminen vertaisten kanssa helpottaa joskus rankoiltakin tuntuissa

perhehoidon tilanteissa ja ehkäisee uupumista. Hyvinvoiva perhehoitaja on tärkein voimavara onnistuneelle sijoitukselle.

Tavoitteet:

- Sijaisperheet tutustuvat toisiin sijaisperheenä toimiviin sateenkaariperheisiin ja saavat vertais- ja ammattilaistukea perhehoidon arkeen ja haasteisiin
- Sijaisperheissä elävät lapset tutustuvat toisiin sijaisperheiden lapsiin ja saavat vertaistukea ja mahdollisuuden puhua kokemuksistaan toisten lasten kanssa. Huomioidaan erityisesti sijaissisaruuksien sekä sijoitetun roolin.
- Sijaisperheissä elävät sijaissisarukset tutustuvat muihin sijaisperheiden lapsiin ja saavat vertaistukea ja mahdollisuuden puhua kokemuksistaan toisten sijaissisarusten kanssa
- Sijoitetut lapset saavat vertaistukea ja mahdollisuuden puhua kokemuksistaan toisten sijoitettujen lasten kanssa.

Toimenpiteet vuonna 2020:

- Järjestetään vertaistoimintaa esiin tulleiden tarpeiden ja toiveiden pohjalta
- Kartoitetaan yhteistyömahdollisuuksia vertaistuen järjestämiseksi jatkossa
- Koulutetaan halukkaita sateenkaarisijaisvanhempia vertaistoiminnan ryhmänohjaajiksi

Uusperheet

Sateenkaariperheisiin kuuluu monenlaisia uusperheitä. Suurimmalla osalla takanaan ero lapsen synnyinperheessä. Osalla uusperhe on ensimmäinen sateenkaareva perhe, jolloin koko perhe on monen uuden asian edessä. Uusperheissä elämä on erilaisten tapojen, tottumusten ja monen ikäisten ihmisten yhteensovittamista. Dynamiikka ja haasteet ovat hyvin erilaisia kuin ydin- tai apilaperheissä, joissa vanhemmuuteen ja perheyteen kasvetaan yhtä matkaa ja lapset ja aikuiset tutustuvat toisiinsa. Uusperheet tarvitsevat tietoa uusperheydestä ja etenkin vertaistukea perheyden kiemuroihin.

Tavoitteet:

- Yhä useampi perhe tulee tietoiseksi uusperheyden erityisyydestä ja siihen tarjottavista tukimuodoista.
- Asuinpaikkakunta ei estä ketään saamasta vertaistukea
- Vertaistukea ja uusperhetietoutta on etenkin aikuisten saatavilla. Lasten tarpeista tullaan tietoisemmiksi, jotta toimintaa heidän suhteensa päästään suunnittelemaan.
- Tehdään vahvasti yhteistyötä Suomen uusperheiden Liiton (Supli) kanssa. Saadaan tietotaitoa jaettua puolin ja toisin.

Toimenpiteet vuonna 2020:

- Jatketaan uusperheille suunnattua vertaisohjattua toimintaa. Vuoden aikana järjestetään yksi vertaisohjattu voimaa uusperheen arkeen -kurssi.
- Uusperheille järjestetään vähintään yksi verkkovertaistapahtuma
- Uusperheille järjestetään muutama asiantuntijaohjattu tilaisuus Helsingissä
- Uusperheille järjestetään yksi tuettu loma yhteistyössä Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry:n (MTHL) kanssa.

Sukupuolen moninaisuus perheissä

Edellisen toimintavuoden aikana transihmisä ja muunsukupuolisia on saatu innostettua mukaan

toimintaan aiempaa enemmän. Sukupuolivähemmistöt kokevat Suomessa yhä seksuaalivähemmistöjä enemmän syrjintää ja ymmärtämättömyyttä. He ovat erityisen haavoittuvassa asemassa olevia.

Tavoitteet:

- Perheet, joissa vanhemmilla on sukupuolen moninaisuutta saavat apua ja tukea yhdistyksestä ja voivansa kuulua sateenkaariperheisiin
- Sukupuoleltaan moninaiset innostuvat toimimaan yhdistyksen vapaaehtoisina
- Perheellistymismahdollisuuksista on saatavilla tietoa aiempaa kattavammin ja helpommin

Toimenpiteet vuonna 2020:

- Innostetaan vapaaehtoisia vertaisryhmien vetäjiä jatkamaan työtään ja uusia aloittamaan aikuisten tai koko perheen kokoontumisia sukupuoleltaan moninaisille vanhemmille ja vanhemmuudesta haaveileville
- Järjestetään ryhmä sukupuoltaan pohtiville lapsille ja varhaisnuorille yhdessä Sukupuolen moninaisuuden osaamiskeskuksen kanssa kuusi kertaa
- Järjestetään maskuliinien vanhemmuusviikonloppu
- osallistutaan TransHelsingin järjestämiseen ja organisoidaan siellä mm. Miten transihmiset tekevät lapsia -tilaisuus, perhetapaaminen ja koululaisperheiden tapahtuma
- Järjestetään yhteiset kevätkarkelot kaikille perheille, joissa jollakin perheenjäsenellä on sukupuolen moninaisuutta
- Jatketaan asiallisen tiedon jakamista sukupuolen moninaisuudesta lapsiperheessä.
- Tuodaan mm. somen ja netin välityksellä transihmisten vanhemmuushaaveita todellisiksi jakamalla tietoa ja kokemustarinoita.

Muut erityisryhmät

Lapsettomien yhdistys Simpukka ry:n Helminauha-hankkeen kanssa tehdään yhteistyötä lahjasoluilla alkunsa saaneiden sateenkaariperheiden valmennuksen organisoimiseksi sekä lahjasoluperhetietopankin valmiiksi saattamiseksi. Kartoitetaan vanhempien toiveita erilaisten ryhmien suhteen jäseniltä ennen kaikkea vuosittaisilla jäsenkyselyillä. Käynnistetään uusia ryhmiä kiinnostuksen ja vapaaehtoisten vetäjien löytymisen puitteissa. Perheleireillä järjestetään vaihteleville kohderyhmille muutaman tunnin vertaiskeskusteluryhmiä.

Paikallistoiminnasta vastaavat paikallistiimit järjestävät lisäksi monenlaista toimintaa erityisryhmille (ks. 4.8.)

4.3. Rakkaussuhteita voimistava vertaistoiminta ennalta ehkäisee ongelmia

Sateenkaarevien paris- ja moniskuntien rakkaussuhteisiin, perhesuhteisiin ja eroihin liittyy monenlaisia sosiaalisia, juridisia, rakenteellisia ja palvelujärjestelmän haasteita. Lisäksi paris- ja moniskunnat ja perheet ovat jättäneet julkisia tukipalveluita käyttämättä syrjinnän pelon tai huonojen palvelukokemusten takia. Näistä syistä ennalta ehkäisevään ja ratkaisukeskeiseen rakkaussuhteita tukevaan vertaistoimintaan on panostettu viime vuosina paljon.

Perhesuhdekeskus järjestää rakkaussuhteita vahvistavaa vertaistoimintaa kaikille sateenkaareville paris- ja moniskunnille.

Tavoitteet:

Sateenkaarevien paris- ja moniskuntien rakkaussuhdehyvinvointi lisääntyy. Lisätään tietoa sateenkaariperheiden vanhemmille rakkaussuhteiden hyvinvoinnin merkityksestä lapsen

hyvinvoinnille. Rakkaussuhdetoimintaan osallistuu yhä moninaisempi joukko sateenkaari-ihmisiä. Mahdollistetaan omien rakkaussuhdetaitojen kehittäminen myös sinkuille. Viedään vertaistoiminnan kokemuksista nousevaa tietoa alan ammattilaisten tietoisuuteen koulutustoiminnan kautta.

Toimenpiteet vuonna 2020:

- Perhesuhdekeskuksen vapaaehtoiset ohjaavat 10 Rakkaussuhdetuokiota eri puolilla Suomea.
- Rakkaussuhdetuokioiden sisältöjä ja rakennetta päivitetään siten, että tuokioihin voi osallistua myös yksin, ilman kumppania.
- Järjestetään neljä viikonloppukurssia, joista kolme ovat uusia Sylikkään -viikonloppukurssia (läheisyys ja seksuaalisuus -teemalla) eri puolilla Suomea vapaaehtoisten toimesta.
- Järjestetään yksi ammatillisesti ohjattu viikonloppukurssi

4.4. Eroauttaminen ja vanhemmuuden tukeminen eron jälkeen

Paris- ja moniskuntien sekä perheiden ja vanhemmuuden tukeminen erossa ja eron jälkeen on usein ammatillista lähestymistapaa vaativa asia. Tästä syystä yhdistyksen vertaistoiminnassa pyritään panostamaan nimenomaan ennalta ehkäisyyn tekemällä vahvistavaa rakkaussuhdetyötä.

Perhesuhdekeskus järjestää vuosittain Suomalaiseen eroseminaariin pohjautuvan, ammatillisesti ohjatun eroryhmän sekä Helsingissä iltakurssina että valtakunnallisesti saavutettavana verkko- ja leirimuotoisen kurssina. Ryhmät ovat suunnattu kaikille sateenkaari-ihmisille.

Ensi- ja turvakotien liiton Neuvokeskus on kehittänyt toimivan, ryhmämuotoisen ja vertaisuuteen perustuvan mallin vanhemmuuden tukemiseen eron jälkeen. Vanhemman neuvo -ryhmissä etsitään ammattilaisen ohjauksessa oman vanhemmuuden vahvuuksia ja keinoja tukea omaa lasta eron jälkeen. Vanhemman neuvo -eroryhmän järjestämisestä vastaa yhdistyksen perustoiminta. Vanhemman neuvo -erokurssista muokattu viikonloppu- ja verkkokurssi pilotoidaan, jotta kurssi saadaan myös muiden kuin pääkaupunkilaisten ulottuville.

Sateenkaariperheiden käytännöllisen ja juridisen neuvonnan tueksi on jo aiemmin luotu Sateenkaariperheen ero-opas -materiaali.

Perhesuhdekeskus tukee sateenkaarevia paris- ja moniskuntia sekä sateenkaariperheitä myös lyhytaikaisella psykososiaalisella tuella erotilanteissa silloin, kun perhe ei ole saanut tukea julkisista palveluista (ks. luku 6).

Tavoitteet:

Erovertaistoimintaan osallistuneet kokevat, että he ovat saaneet helpotusta vaikeaan erotilanteeseensa ja valmiuksia tukea lapsiaan erotilanteessa. He ovat alkaneet ymmärtää erotilanteeseensa johtaneita syitä. Heidän kykynsä ja uskalluksensa luoda jatkossa uusia läheisiä ihmissuhteita on vahvistunut.

Toimenpiteet vuonna 2020:

- Järjestetään vuoden aikana yksi ammatillisesti ohjattu, valtakunnallinen Vanhemman neuvo -ryhmä (kaksi lähitapaamista, joiden välissä verkkotapaamisia).
- Levitetään ero-opasta sähköisessä ja painetussa muodossa perheille ja ammattilaisille.
- Järjestetään eroteemaisia vertaiskeskustelutilaisuuksia leirien yhteydessä ja Hyvä kysymys -nettipalvelussa
- Perhesuhdekeskus järjestää yhden sateenkaarierityisen eroryhmän Helsingissä iltakurssina.
- Perhesuhdekeskus järjestää yhden valtakunnallisen sateenkaarierityisen eroryhmän (kaksi lähitapaamista ja 6 verkkotapaamista) pk-seudun ulkopuolella.

4.5. Läheisten toiminta

Perhesuhdekeskus-toiminnan kohderyhmänä ovat myös sateenkaari-ihmisten läheiset, kuten vanhemmat, puoliset, lapset, sisarukset, isovanhemmat ja muut läheiset. Perhesuhdekeskus kehittää ja järjestää läheisille suunnattuja vertaistuen muotoja ja tarjoaa ammatillista tukea haastavissa perhetilanteissa (ammatillinen tuki ks. luku 6), jotta hyvinvointi sateenkaari-ihmisten ja heidän läheistensä perhesuhteissa lisääntyy ja sitä myöten yksilön oma hyvinvointi kasvaa.

Perhesuhdekeskukselta on toivottu sateenkaariperheiden lapsille suunnattuja vertaistukioita, joita Perhesuhdekeskus on työstänyt yhdessä vapaaehtoisten kanssa vuoden 2019 aikana. 4-6 -vuotiaille lapsille suunnattuja tukioita aletaan järjestää vuonna 2020.

Tavoitteet

Järjestää sateenkaari-ihmisten (aikuisille) läheisille mahdollisuuksia ja tilaisuuksia tulla kohdatuksi ja kuulluksi oman tilanteensa, hämmennyksensä ja huolensa kanssa. Lisätä sateenkaari-ihmisten läheisten ymmärrystä sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuutta kohtaan, sekä omaa hämmennystä kohtaan. Tarjota läheisille psykoedukaatiota Läheisinfon muodossa (verkossa ja kasvotusten) ja lisäksi vanhemmille vertaistukea anonyymien chattien muodossa. Voimaannuttaa läheisiä tukemaan omia sukupuoli- ja/tai seksuaalivähemmistöihin kuuluvia läheisiään. Lisätä sateenkaariperheiden lasten ymmärrystä sateenkaariperheydestä ja antaa keinoja tilanteisiin, joissa he kohtaavat ennakkoluuloja omaa perhemuotoaan kohtaan. Kehittää uusia vertaistoiminnan muotoja läheisille.

Toimenpiteet vuonna 2020:

- Järjestetään neljä Läheisinfoa eri puolilla Suomea.
- Järjestetään kerran kuukaudessa anonyymi chatti sateenkaari-ihmisten vanhemmille.
- Pilotoidaan sateenkaariperheiden 4-6-vuotiaiden lasten tuokiot ja koulutetaan paikallistiimiä aktiivit ohjaamaan tukioita lapsille omilla paikkakunnillaan.
- Aloitetaan kehittämään yhteistyökumppaneiden toivomana uudenlaisia vertaistoiminnan malleja 1) seksuaalivähemmistöihin kuuluvien puolisoille ja 2) sateenkaarinuorille ja heidän vanhemmilleen.

4.6. Leirimuotoinen vertaistuki palvelee koko Suomea

Leiritoiminta on ollut pitkään Sateenkaariperheet ry:n toiminnan keskeinen ja kysytyin toimintamuoto, jolla ylläpidetään sateenkaariperheiden psykososiaalista hyvinvointia. Kyseessä ei ole loma- ja virkistystoiminta vaan leirit ovat ohjelmaltaan hyvin vertaistuellisia ja lähentyvät sopeutumisvalmennuskurssien toimintatapaa. Uutena järjestelyinä on koululaisperheiden leirin ja talven perheleirin järjestäminen vuorovuosin. Vuonna 2020 on vuorossa koululaisperheleiri. Vertaistoiminnan koordinaattori organisoii koululaisten perheleirin ja kesän perheleirin järjestelyt sekä perhevalmennusleirit. Muut leirit toteutetaan täysin vapaaehtoisten toimesta.

Tavoitteet:

- Tuetaan vanhempien jaksamista, vanhemmuutta ja parisuhdetta
- Vahvistetaan perheenjäsenten perheidentiteettiä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta.
- Huomioidaan monenlaiset erityisryhmät ja monenlaiset tarpeet
- Tarjotaan perheille tietoa sateenkaariperheiden tilanteesta palveluissa, etuuksissa ja lainsäädännössä

- Tarjotaan mahdollisuuksia osallistua järjestön toimintaan
- Järjestetään leirejä eri puolella Suomea
- Pidetään leirien osallistumismaksut kaikkien perheiden mahdollisuuksien rajoissa
- Jokaisella leirillä on ryhmä- tai muuta vertaistuen ohjattua tukitoimintaa

Toimenpiteet vuonna 2020:

- Pyritään madaltamaan miesten ja transihmisten kynnystä osallistua perheleireille.
- Suunnataan mainostusta erityisesti miesten perheille.
- Isojen leirien lisäksi järjestetään aiempaa enemmän pienempiä leirejä ja vanhemmille suunnattuja leirejä
- Tiedotetaan leireistä ja tapahtumista yhteistyössä Sukupuolen moninaisuuden osaamiskeskuksen kanssa ja transihmisten yhteisöissä.
- Yhdelle leireistä tehdään pilotointina esteettömyyskartoitus

Vuonna 2020 toteutetaan 11 leiriä, joilla tavoitetaan seuraava määrä leiriläisiä:

1. Aikuisten vertaisviikonlopussa, Rantasalmella, 20 leiriläistä
2. Perhevalmennusviikonlopussa, Helsingissä, 20 leiriläistä
3. Aikuisten toiminnallisessa vertaisviikonlopussa 12 henkilöä
4. Koululaisten ja vanhempien leirillä, Lahdessa, 40 leiriläistä
5. Transmaskuliinien isien leirillä, Helsingissä, 10 leiriläistä
6. Kesän perheleirillä, Mikkelissä tai Heinolassa, heinäkuussa 100 leiriläistä
7. Kesän koululaisten leirillä, 25 leiriläistä
8. Uusperheiden tuetulla lomalla, 25 leiriläistä
9. Tampereen alueen perheleirillä, 30 leiriläistä
10. Aikuisten vaellusviikonlopussa, Haltilla, 12 henkilöä
11. Syksyn perhevalmennusleirillä, Turussa, 20 leiriläistä

Toimintavuoden aikana tavoitetaan yhteensä 314 leiriläistä ja tuotetaan 825 henkilöleirivuorokautta. Kaikki leirit järjestetään yhteistyössä leirikeskukseen kanssa, joka vastaa leirin majoitus- ja ruokapalveluista. Perheleireillä on järjestetty vapaaehtoisvoimin ikäryhmäkohtainen lastenohjelma/hoitto siten, että aikuiset voivat viettää aikaa myös keskenään ja työskennellä työryhmissä keskustellen tai toiminnallisesti käsitellen vaihtelevia teemoja. Teemat valitaan perheille tehdyn vuosittaisen jäsenkyselyn perusteella. Perheleireillä on myös aikuisille suunnattua rentoutus- ja kuntoutustoimintaa.

4.7. Verkkovertaistoiminta

Monivuotinen Väestöliiton kanssa yhteistyössä toiminut perheaikaa-toiminta päättyi vuonna 2018. Perheaikaa-sivusto lopetettiin ja tilalle tuli marraskuussa 2018 sen korvaava, uudistettu ja toiminnoiltaan laajempi Hyvä kysymys –sivusto, joka ei vielä vuonna 2019 päässyt täyteen toimintakuntoon. Hyvä kysymys -palvelussa on mahdollisuus myös kahdenkeskiseen anonyymiin psykososiaalisen tuen ja palveluohjauksen antamiseen chatin avulla, mikä on hyvin matalan kynnyksen palvelu tuen tarpeessa oleville sateenkaari-ihmisille ja heidän läheisilleen.

Verkossa tapahtuvalle vertaistoiminnalle on selkeä tilaus. Verkossa tapahtuva vertaistoiminta tavoittaa ne ihmiset, jotka eivät muuten pääsisi vertaistuen piiriin. Nettivertaistuki tavoittaa tuloista riippumatta, kun ei tarvitse olla rahaa matkustamiseen tai leirimaksuihin. Vertaistuki on verkossa mahdollista monenlaisilla pienemmillä ryhmillä, joiden edustajista ei isoimmillakaan paikkakunnilla saisi kokoon kasvokkain kokoontuvaa vertaisryhmää. Anonyymius mahdollistaa hankalimmistakin asioista keskustelun. Verkossa tapahtuva neuvonta tavoittaa monta henkilöä samaan aikaan, jolloin se on hyvin kustannustehokasta.

Facebookissa toimii useita alueellisia sateenkaariperheiden ryhmiä, joista osa on keskittynyt tiedottamiseen, osa vertaistukeen, osa molempiin. Nämä ovat paikallistiimien vapaaehtoisten hallinnoimia, ja tärkeitä alueellisen toiminnan ja tuen muotoja. Lisäksi on useita valtakunnallisia ryhmiä eri (sateenkaari)perhetyypeille ja elämänvaiheille. Näissä keskustelu on ollut alueellisia ryhmiä vilkkaampaa ja etupäässä vertaistukea tarjoavaa. Työntekijöiden koordinoimia ja moderoimia Facebook-ryhmiä ovat Kumppanuusvanhemmat ja -vanhemmuutta suunnittelevat, Sukupuoleltaan moninaisten perheet, Sateenkaari-isä(ksi) sekä adoptiopolulla olevien ja perhehoitajien ryhmät.

Tavoitteet:

- Hyvä kysymys –sivusto saadaan tehtyä tunnetuksi kohderyhmälle. Pyritään saamaan Perheaikaa-sivuston käyttäjät siirtymään Hyvä kysymykseen.
- Tavoitetaan perheitä ja läheisiä haja-asutusalueelta ja paikkakunnilta, joilla ei ole vertaistoimintaa.
- Saadaan vertaiskeskustelun piiriin perheitä, jotka eivät kohtaa oman perhemuotonsa kanssa samanlaisia perheitä esimerkiksi perhetapaamisissa.
- Perheiden kynnys tulla kasvotusten tapaamaan toisiaan madaltuu.
- Vanhemmat saavat tukea ajoissa ja uskaltavat hakemaan sitä aiempaa helpommin myös ammattilaisten taholta.
- Sateenkaari-ihmisten läheisille suunnatut vertaistoiminnot verkossa (Läheisinfo ja chatit) tavoittavat myös läheisiä, joilla on liian suuri kynnys osallistua kasvokkain tapahtuvaan vertaistoimintaan tai Läheisinfoihin.
- Julkaistaan verkossa erilaisia sisältöjä ja kursseja valtakunnallisesti saavutettaviksi.
- Saadaan lisää vapaaehtoisia toteuttamaan verkkotoimintaa.
- Vapaaehtoisena toimiminen vahvistaa yhteenkuuluvuutta ja toimii yhdenlaisena vertaistuen kanavana.

Toimenpiteet vuonna 2020:

- Otetaan haltuun Hyvä kysymyksen tarjoamia mahdollisuuksia ja suunnitellaan, kuinka niistä mitään otetaan käyttöön verkkovertaistoiminnassa
- Neuvonta-chat järjestetään 8 kertaa ja vaihtelevalla teemalla oleva ilta-chatteja 2-4 kertaa vuodessa.
- Asiantuntijaluentoja tai podcasteja järjestetään vähintään kaksi ja artikkeleja julkaistaan säännöllisesti.
- Julkaistaan päivitetty versio, alun perin vuonna 2014 julkaistusta, nettiperhevalmennuksesta ja tiedotetaan siitä laajalti vielä lapsettomille
- Vertaistoiminnan koordinaattori rekrytoi ja kouluttaa uusia vapaaehtoisia sekä pitää huolta vanhojen vapaaehtoisten motivoituneisuudesta, jaksamisesta ja täydennyskoulutuksesta.
- Tiedotetaan palvelusta ja siinä vapaaehtoisena toimimisesta paikallisten Setojen ja muiden yhteistyökumppanien tiedotuskanavien kautta, ilmaisjakelulehdissä, sosiaalisessa mediassa, erilaisissa tapahtumissa ja jäsentiedotteissa.
- Perhesuhdekeskus järjestää kerran kuukaudessa anonyymin vertaischatin sateenkaarilasten ja -nuorten vanhemmille.
- Perhesuhdekeskus julkaisee perhesuhteita tukevien vertaistoiminnan muotojen sisältöjä itseopiskeltavassa muodossa verkossa, esim. rakkaussuhde ja kumppanuusvanhemmuus.
- Perhesuhdekeskus kartoittaa mahdollisuutta järjestää valtakunnallinen eroryhmä maksullisen verkkoalustan sijaan Hyvä Kysymys -alustalla.
- Jatketaan Facebook-ryhmien ylläpitoa ensisijaisesti vapaaehtoisjohtoisesti. Kannustetaan uusien, tarpeesta lähtevien, ryhmien luomista ja aktiivisia keskustelunavauksia niissä. Huolehditaan työntekijöiden vastuulla olevista ryhmistä ja kartoitetaan mahdollisuuksia siirtää niiden moderointia vertaisille.

4.8. Vapaaehtoisesti toteutettu paikallinen vertaistoiminta

Helsinki

Pääkaupunkiseudun 12-henkinen paikallistiimi järjestää monipuolisesti toimintaa eri perhemuodot ja elämänvaiheet huomioiden. Tapaamiset ovat suurimmaksi osaksi vapaamuotoisia ja vertaistuellisia, mutta paikalla on lähes aina tiimin jäseniä, joilta voi kysellä yhdistyksen toimintaan liittyvistä asioista sekä saada mahdollisesti muuta ohjausta ja neuvontaa.

Tiimin toimintaa kehitetään ja tiimin jäseniä sitoutetaan toimintaan neljä kertaa vuodessa tapahtuvien tiimipalaverien muodossa sekä panostamalla tiimin yhteishenkeen. Alkuvuodesta järjestetään tiimin virkistys- ja ideointipäivä. Tavoitteena kehittää sosiaalisessa mediassa ja sähköpostin välityksellä tapahtuvaa tiedottamista ja yhteydenpitoa. Toimintaa pyritään kehittämään niin, että eri pääkaupunkiseudulla toimivien sateenkaariperheiden ryhmien ohjaajat/vastaavat osallistuvat myös paikallistiimin toimintaan. Toiminnan kasvaessa ja kehittyessä pyritään tiimiin saamaan muutenkin lisää aktiivisia jäseniä.

Säännöllisten tapaamisten lisäksi kannustetaan tiimiin kuulumattomia perheitä järjestämään yksittäisiä kokoontumisia omaan lähipuistoonsa itselle sopivaan aikaan. Tapaamiset voivat olla sisällä tai ulkona. Tapaamisten järjestämiseen ja tiedottamiseen saa apua pääkaupunkiseudun tiimiltä.

Tapaamiset ovat etupäässä Helsingissä, mutta joitakin koko perheen retkiä tehdään myös Helsinkiä ympäröiviin kaupunkeihin. Koululaistoiminta jakaantuu suhteellisen tasaisesti Espoon, Helsingin, Sipoon ja Vantaan välille.

Helsinki Priden suhteen tehdään yhteistyötä Helsinki Pride -yhteisön kanssa. Sukupuolen moninaisuuden tiimoilta yhteistyökumppanina on Sukupuolen moninaisuuden osaamiskeskus. Koululaisten toiminnassa kehitetään yhteistyötä Helsingin Nuorisoasiankeskuksen kanssa.

Toiminta vuonna 2020:

- perhekahvila kotivanhemmille joka tiistai läpi vuoden
- kuusi kaikenlaisten perheiden perhetapaamista, joista osa teemoitettuja, esim. ystävänpäivä ja pikkujoulu
- alkutaipaleiltoja lapsiperheen suunnittelijoille ja perheyden alkutaipaleella oleville kerran kuukaudessa
- sosiaalisten vanhempien ryhmä joka toinen kuukausi
- englanninkielinen perhekahvila neljä kertaa
- sukupuoleltaan moninaisten perhekahvila kerran kuukaudessa
- sukupuolen moninaisuus ja vanhemmuus -ryhmä yhdeksän kertaa
- myöhäisheränneiden eli heterosuhteessa aiemmin eläneiden ryhmä kerran kuukaudessa
- miesten ryhmä noin kerran kuukaudessa
- 4-6-vuotiaiden tilaisuuksien suunnittelut ja pilotointi yhdessä Perhesuhdekeskuksen kanssa
- asiantuntija-alustettu tilaisuus lahjasolulasten vanhemmille
- kaikenikäisten lasten vanhemmille ja lisäksi koululaisten kotiväelle erikseen aikuisten omaa toimintaa, esim. pakopeli-ilta, kaupunkiseikkailu ja retki kulttuurin pariin
- koululaiset kokoontuvat noin joka toinen kuukausi, välillä itsekseen ja välillä perheidensä kanssa erilaisten toimintojen äärelle. Suunnitelmassa mm. metsä- ja saariretkiä, liikuntaa, veneilyä ja pelailua
- kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä järjestetään koko perheen juhlat
- retki Hiidenlinnaan, Somerolle, yhdessä Tampereen ja Turun tiimien kanssa
- Helsinki Prideilla alkutaipaleillan, perhekahviloiden, piknikien, perhetapaamisten ja sosiaalisten vanhempien ryhmän lisäksi ainakin jokin toiminnallinen tuokio, retki, koululaisten ohjelmaa, isätapaaminen, sukupuoleltaan moninaisten perheiden tapaaminen, myöhäisheränneiden ja Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet sekä kaikille että miehille
- koululaisten oma viikonloppuleiri Vartiosaareissa

Häme

Kanta-Hämeen alueella paikallistoiminta käynnistettiin vuoden 2019 alussa. Paikallistiimiin kuuluu kaksi henkilöä. Tapaamiset järjestetään viikonloppuisin, jolloin myös koululaisten ja kauempaa tulevien on helpompi osallistua. Tapaamisen kutsutaan mukaan myös perheestä haaveilevat ja alkumetreillä olevat.

Tapaamiset järjestetään Hämeenlinnan MLL:n tiloissa askarrellen, keskustellen ja leikkien. Tila on aina varattuna kuukausittaiselle tapaamiselle. Osa tapaamisista järjestetään retkien merkeissä. Perhetapaamisten sisältöjä kehitetään yhdessä osallistujien kanssa.

Toimintaan osallistuville kerrotaan Sateenkariperheet ry:n jäsenyydestä ja jaetaan tietoa valtakunnallisesta toiminnasta ja tapahtumista. Paikallistoiminnasta tiedotetaan myös MLL:n ja neuvoloiden omien tiedotuskanavien kautta. Tavoitteena on löytää uusia vapaaehtoisia mukaan tiimiin.

Toiminta vuonna 2020:

- Perhetapaamiset kuukausittain, joiden joukossa seuraavat tapahtumat:
  - talvitapahtuma
  - kylpyläretki
  - retki sisäleikkipuistoon
  - tapaaminen taidefestivaali- Hippaloilla
  - pikkujoulut marras/joulukuussa

Joensuu

Joensuun paikallistoiminnasta vastaa yksi henkilö. Pyritään vuonna 2020 toiminnan sisältöön panostamalla ja tiedottamisen ja näkyvyyden lisäämisellä käynnistämään ja synnyttämään elävää ja aktiivista sateenkaariperhekulttuuria Joensuun seudulle. Pyritään juurruttamaan toiminta jatkuvaksi ja lisäämään sen tunnettuutta perheiden ja perhettä toivovien ihmisten keskuudessa alueella. Tavoitteena on myös lisätä Sateenkaariperheet ry:n jäsenmäärää Pohjois-Karjalan alueella ja saada toiminnan suunnitteluun ja järjestämiseen mukaan uusia vapaaehtoisia. Vertaisryhmätoimintaa järjestetään yhteistyössä Vanhemmuuden vertaistukiyhdistys Liekku ry:n ja Pohjois-Karjalan Seta ry:n kanssa. Toiminta ryhmien osalta tapahtuu Itä-Suomen Pelastakaa Lapset Ry:n hallinnoimassa Joensuun Perheentalossa.

Yhteistyö Liekun kanssa lisää Sateenkaariperheet ry:n toiminnan saamaa näkyvyyttä alueella sekä helpottaa Perheentalon tilojen käytön (avaimet, varaukset, maksuttomuus) suhteen.

Vertaistoiminnan kohderyhmä on osittain sama molemmilla yhdistyksillä. Liekku järjestää omaa vanhemmuuden vertaistukitoimintaansa muina torstaina samalla konseptilla samassa tilassa. Liekun jäsenistöstä tulee mahdollisuuksien mukaan yksi vertaisohjaaja sateenkaariperheryhmien tapaamisiin työpariksi. Liekku saa synergiaetuna monipuolisempaa tarjontaa alueen vanhemmille, Perheentalo lisää monipuolisuutta toimintaansa ja Pohjois-Karjalan Seta tarjontaa perheellisille jäsenilleen. Tiedotusyhteistyöstä hyötyvät kaikki osapuolet.

Syksyllä 2019 sateenkaariperhetapaamisissa suunnitellaan osallistujien kesken, minne toiminnassa mukana olevat perheet tahtovat tehdä retket vuonna 2020, keväällä ja syksyllä. Sopivia kohteita paikkakunnalla on mm. kasvitieteellinen puutarha Botania, HopLop-sisäleikkipuisto, Mikon pomppulinnat, Ote-kiipeilykeskus tai jokin luontokohde. Myös kulttuuritarjontaa, kuten lapsiperheille sopivaa sirkusta tai teatteria on toisinaan tarjolla. Esim. kimpapakyydein on mahdollista retkeillä maakunnan alueella muuallekin.

Tehdään ensimmäistä kertaa vuodelle 2020 Joensuun alueen sateenkaariperhetoiminnasta oma värillinen paperiesite, jota painetaan ja jaellaan ennen kauden alkua vuodenvaihteessa lapsiperheiden käyttämiin ja suosimiin paikkoihin, neuvoloihin ym. Käytetään lisäksi yhteistiedotusta muiden toimijoiden kanssa ja lisätään tiedottamista sosiaalisessa mediassa.

Pyritään toiminnan sisältöön panostamalla ja tiedottamisen ja näkyvyyden lisäämisellä käynnistämään elävää ja aktiivista sateenkaariperhekulttuuria Joensuun seudulle.

Tehdään ensimmäistä kertaa vuodelle 2020 Joensuun alueen sateenkaariperhetoiminnasta oma värillinen paperiesite, jota painetaan ja jaellaan ennen kauden alkua vuodenvaihteessa lapsiperheiden käyttämiin ja suosimiin paikkoihin, neuvoloihin ym. Käytetään lisäksi yhteistiedotusta muiden toimijoiden kanssa ja lisätään tiedottamista sosiaalisessa mediassa. Pyritään toiminnan sisältöön panostamalla ja tiedottamisen ja näkyvyyden lisäämisellä käynnistämään elävää ja aktiivista sateenkaariperhekulttuuria Joensuun seudulle.

Toiminta vuonna 2020:

- perhetapaamisia 8-10 kertaa
- retkiä 1-2 kertaa
- Pohjois-Karjala Prideille ohjelmaa lapsille ja lapsiperheille

Jyväskylä

Jyväskylässä paikallistoiminnasta vastaa yksi henkilö, joka myös kouluttaa alueen ammattilaisia sateenkaariperheiden kohtaamisesta. Tavoitteena on löytää uusia vapaaehtoisia mukaan tiimiin.

Toiminta vuonna 2020:

- kaikille perheille ja suunnittelijoille yhteisiä tapaamisia neljä kertaa
- laskiaistapahtuma Halsilan hiihtomaassa
- kesällä retki- ja ulkopelipäivä
- kylpyläpikkujoulut Laajavuoressa
- aikuisten tapaaminen, jossa tilaa kuulumisille ja ajatustenvaihdolle
- sosiaalisten vanhempien tapaamisia ja alkutaipaleiltoja järjestetään kysynnän mukaan
- toiminnallisia tapaamisia esim. sisäleikkipuistoissa toiveiden mukaan

Keski-Uusimaa

Keski-Uusimaan tiimissä on kolme jäsentä, joiden tavoitteena houkutella alueen perheet mukaan tutustumaan toisiinsa ja kartoittaa onko alueella toiminnan vakiinnuttamiselle tarvetta. Osallistujien päällimmäisenä toiveena on ollut verkostoituminen muiden alueella asuvien sateenkaariperheiden kanssa. Tiimi kannustaa myös vapaamuotoisiin arjen tapaamisiin esimerkiksi leikkipuistoissa. Vuoden seitsemän tapahtumaa järjestetään aidosti alueen eri kunnissa ja jopa hiukan ulkopuolella, kuten Päijät-Hämeen alueella. Tiimi tekee sateenkaariperheyttä näkyväksi mm. jakamalla sateenkaariperhetietoutta alueen terveys- kasvatus- ja sosiaalialan ammattilaisille sekä välittämällä haastattelupyynnöitä.

Kokkola

Kokkolassa kolmihenkisen tiimin voimin kartoitetaan alueen perheiden toiveita ja tarpeita toiminnalle ja pyritään saamaan alueen perheet tietoiseksi toiminnasta. Tiimi pyrkii siihen, että alueen kaikki sateenkaariperheet kuuluvat yhteiseen Facebook-ryhmään. Tapamaisista sovitaan ensisijaisesti ko. Facebook-ryhmässä. Toiminnasta pyritään tekemään kaikille sopivaa ottaen huomioon lasten iät ja perheiden toiveet. Tiimi kehittää paikallista vaikuttamistoimintaa ja toimii tarvittaessa kouluttajina.

Toiminta vuonna 2020:

- perhetapaamisia perheiden toivomissa paikoissa esim. sisätouhupuistoissa, rannoilla,
- retki eläinpuistoon Kälviälle
- aikuisten oma illanvietto/tapaaminen
- tarvittaessa toimintaa erikseen kouluikäisille

- Kokkola priden järjestelyissä mukana oleminen ja puistojuhlan lastenohjelmasta vastaaminen

Kuopio

Kuopion toiminnasta vastaa yksi henkilö. Jos Kuopiossa järjestetään Pridet, pidetään siellä ainakin Miten lapsia tehdään -tilaisuus. HopLopiin rekrytoidaan perheiden teini-ikäisiä nuorempien lasten leikittäjiksi ja hoitajiksi, jotta vanhemmilla on mahdollisuus rauhaisaan vertaiskeskusteluun.

Toiminta vuonna 2020:

- perhetapaamiset Männistön nuorisotalolla yhdeksän kertaa
- koululaisten pompputapaamiset kaksi kertaa
- kaikenikäisten lasten perheiden yhteispomput kaksi kertaa
- retki HopLopiin
- Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän värikäs puistotapahtuma
- kylpyläretki Fontanellaan
- picnic laavulla

Kyminlaakso

Kyminlaakson toimintaa pyörittää yksi vapaaehtoinen. Kyminlaaksossa ollaan mahdollisuuksien mukaan mukana erilaisissa yleisö- ja perhetapahtumissa, ja tarpeen mukaan koulutetaan paikallisia sosiaali-, terveys- ja opetusalan toimijoita.

Toiminta vuonna 2020:

- muutama retki ja kokoontuminen perheiden kotona
- Miten lapsia tehdään -tilaisuuksia alueen prideilla

Mikkeli

Mikkelissä tavataan satunnaisesti. Enemmän keskitytään ja panostetaan vaikuttamistyöhön ja sateenkaariperheistä kouluttamiseen.

Oulu

Oulussa tiimiä pyörittää yksi henkilö. Kuukausittaiset perhetapaamiset pidetään keskustelun, askartelun, kahittelun ja leikkimisen merkeissä. Muutama tapaamiseen suunniteltu vuodenaikateematoimintaa kuten Halloween-juhlat ja piparitalkoot. Tapaamiset on suunnattu kaikille sateenkaariperheille; niin perhettä suunnitteleville, alkutaipaleella oleville kuin lapsiperheellistyneille. Oulun Sateenkaariperheaktiivit pyrkivät osallistumaan erilaisiin koulutustilaisuuksiin kouluttajien roolissa ja tekemään näin Sateenkaariperheitä tunnetummiksi Oulun alueella. 2020 Oulussa pidetään Pride -tapahtuma, johon järjestetään myös perheille suunnattua ohjelmaa, minkä mahdollistamiseksi haetaan paikallista sponsoria.

Toiminta vuonna 2020:

- perhetapaamisia kymmenen kertaa vuodessa
- retki pulkkamäkeen
- luontoretki
- Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän piknik
- kesällä muutama leikkipuistotapaaminen
- sisäleikkipuistoretki
- Koululaisten kokoontumisia mm. geokätköilyn ja luontoretken parissa
- Oulu Prideilla Miten lapsia tehdään -tilaisuus, perhepiknik ja perhetapaaminen

Pori

Porin paikallistiimi käsittää yhden pariskunnan. Aktiivit tekevät alueellista vaikuttamistyötä toimimalla kokemusasiantuntijoina mm. oppilaitosten ja paikallisten toimijoiden koulutuksissa ja tilaisuuksissa. Uusia vapaaehtoisia etsitään perhetapaamisia pitämään.

Toiminta vuonna 2020:

- Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän tapahtuma

Rovaniemi

Rovaniemellä toimintaa uudelleenlämmittelee yksi aktiivi. Perheitä yritetään aktivoida ja saada tietoisiksi uudelleen käynnistyneestä vertaistoiminnasta.

Toiminta vuonna 2020:

- laavuretki
- Arctic Priden perhetapaaminen ja Miten lapsia tehdään -tilaisuus
- vanhempain vapaa viikonloppu – vertaisviikonloppu aikuisille
- Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän tapaaminen Angry Birds -puistossa
- uimarantaretki
- vapaamuotoinen perhetapaaminen päiväkodin tiloissa
- perhepikkujoulut

Tampere

Tampereen alueen toimintaa organisoii kuusihenkinen tiimi. Tampereella järjestetään toimintaa erilaisilla teemoilla eri perheryhmille erikseen ja yhdessä. Lisäksi järjestetään perheiden vanhemmille omaa vertaistuellista toimintaa. Ainakin kahdella perhetapaamiskerralla lapsille on hoitajat ja aikuisille asiantuntijavetoista vertaistyöskentelyä. Tarvittaessa suunnitelmien lisäksi järjestetään tarvittaessa vertaisryhmiä ja –tilaisuuksia läheisille, uusperheille, miesparien perheille ja transtustaisille ihmisille. Tampereella yhteistyötä tehdään Pirkanmaan setan kanssa. Vuonna 2020 toteutetaan kysely perhepalvelujen käytöstä ja kokemuksista palveluissa. Kysely suunnataan Tampereen sateenkaariperheiden viestinnän ja toiminnan piirissä oleville henkilöille ja sen tarkoituksena on tuottaa tietoa perheitä kohtaaville ammattilaisille. Selvitetään mahdollisuutta toteuttaa kehittämishanke esimerkiksi kokemuskouluttajayhteistyön parissa. Tiimin jäsenet jakavat suunnitelmallisesti yhdistyksen tuottamaa ja jakamaa materiaalia esimerkiksi neuvoloihin ja varhaiskasvatuksen toimijoille. Vertaistoiminnan ohessa kerrotaan yhdistyksen jäsenyydestä ja jäsenyyden hyödyistä sekä ohjeistetaan yhdistyksen materiaalien ja tuottaman tiedon pariin.

Toiminta vuonna 2020:

- alkutaipaletapaamisia seitsemän kertaa, yhdellä kerralla tutustumiskäynti hedelmöityshoitoklinikalle
- Yhden vanhemman perheiden kokoontumisia kaksi kertaa
- pienten lasten perheiden perhekahvilatapaamisia päivällä, 12-24 kertaa
- perhetapaamisia noin joka toinen kuukausi Setan toimistolla, teatterissa ja liikuntapaikoissa
- vanhempain vapaailta – aikuisten illanvietto
- kaksi aikuisten keskustelu- ja luentotilaisuutta
- Toimintapäiväretki Hiidenlinnaan yhteistyössä Helsingin ja Turun kanssa.
- Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän kotibileet
- perheleiri talvella ja kesällä
- prideilla perhetapaaminen ja Miten lapsia tehdään -tilaisuus

- lasten ensiapukoulutus
- Joulujuhla

Turku

Viidestä vapaaehtoisesta koostuva paikallistiimi järjestää Turun toimintaa. Kaksi sen viidestä jäsenestä toimii myös Sateenkaariperheiden hallituksessa. Turun seudun perheille suunniteltu toiminta jatkaa pitkälti samantyyppisenä kuin aiempina vuosina. Uutena toimintamuotona aloitetaan tapaamiset perheille, joissa sukupuoleltaan moninainen vanhempi sekä kutsutaan koolle perheiden isovanhempia. Koululaisille suunnitellaan säännöllistä toimintaa yhteistyössä koululaisten kanssa, sekä järjestetään ohjattua, toiminnallista ohjelmaa, joka mahdollistaa nuoren oman perheidentiteetin vahvistumisen ja pohtimisen. Tärkeänä tavoitteena on saattaa myös kouluikäisiä sateenkaariperheiden lapsia toistensa yhteyteen. Alueella jatketaan paikallisen vaikuttamistoiminnan kehittämistä ja huolehditaan, että paikallisilla viranomaisilla ja ammattilaisilla on tietoa sateenkaariperheistä. Toimitetaan esitteitä kaupungin perhepalveluihin ja osallistutaan koulutuksiin. Tarpeen mukaan voidaan järjestää sateenkaariperhekoulutus, jonka kohderyhmänä ovat terapeutit, psykologit ja lääkärit.

Toiminta vuonna 2020:

- puistotreffit päiväsaikaan kotivanhemmille muutaman kerran
- kaikille avoimia perhetapaamisia säännöllisesti
- yhden vanhemman sateenkaariperheiden ryhmä neljä kertaa, osassa ulkopuolinen ohjaaja
- alkutaipaletapaamisia muutaman kerran vuodessa
- tutustumiskäynti hedelmöityhoitoklinikalle
- Miten lapsia tehdään? -tilaisuus
- Kansainvälisen sateenkaariperhepäivän iloinen ja näkyvä toimintapäivä, jossa on sekä koko perheen yhteistä ohjelmaa että vanhempien ja lasten omaa vertaistuellista ohjelmaa
- koululaisten toiminnallisia tapaamisia
- luento- ja keskustelutilaisuus Miten puhua lapsen lahjasolualkuperästä?
- kesällä Helsingin, Tampereen ja Turun paikallistiimien yhteistyönä perheiden retkipäivä Hiidenlinnaan, Somerolle
- Turku Pridella lasten puistojuhla ja jokaisen alueella toimivan vertaisryhmän oma tapaaminen
- koko perheen kevät- ja ruskaretki
- Joulujuhla

Lappeenranta, Lahti, Pori ja Seinäjoki

Näissä kaupungeissa etsitään uusia paikallisvastaavia tai -tiimejä. Perheet tapaavat toisiaan epämuodollisemmin. Tapahtumia (esimerkiksi Miten lapsia tehdään -tilaisuuksia, sateenkaariperhekoulutuksia ja parisuhdetoimintaa) järjestetään yhteistyössä Setan paikallisjärjestöjen kanssa.

4.9. Yhteisöllinen ja kulttuurinen toiminta

Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä

Kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä perheet ympäri maailman kokoontuvat yhteen erilaisiin tapahtumiin, jotka ovat iloisia ja näkyviä koko perheen tapahtumia. Päivä toimii tutustumisen väylänä ihmisille sekä näkyvänä tapahtumana se lisää ihmisten tietoisuutta sateenkaariperheistä. Tietoisuus taas vähentää ennakkoluuloja ja lisää sateenkaariperheiden hyvinvointia.

Tavoitteet:

Tapahtumia järjestetään mahdollisimman monella paikkakunnalla. Yhä useampi perhe rohkaistuu mukaan toimintaan. Paikallismedia huomioi tapahtumat.

Toimenpiteet vuonna 2020:

- 3.5.2020 järjestetään mahdollisimman monella paikkakunnalla kahdeksannen kansainvälisen sateenkaariperhepäivän tapahtumia.
- Tiedotetaan tapahtumista hyvissä ajoin kunkin paikkakunnan tiedotuskanavilla.
- Nimetään kansainvälistä sateenkaariperhepäivää edeltävä viikko sateenkaariperheviikoksi, jona aikana lisätään sateenkaariperhetietoisuutta mm. somen ja Hyvä kysymys -sivuston kautta tapahtuvien kampanjoiden avulla
- Jos saadaan rahoitus erityisasiantuntijan palkkaamiseen, voidaan päivän viestintää kehittää laajemminkin (ks. kohta 7.2.)

Pride-tapahtumiin perheisältöjä

Pridet ovat hyvin suosittuja tapahtumia, jotka runsaalla tapahtumatarjonnallaan keräävät suuren osallistujamäärän. Pride-organisaatioiden toimesta tiedotus tavoittaa sellaisia henkilöitä, jotka ovat olleet Sateenkaariperheet ry:n tiedotuksen ulottumattomissa. Prideille osallistuu paljon sellaisia seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen edustajia, jotka eivät muuhun vertaistoimintaan osallistu. Perheille suunnatut tapahtumat tuovat uusia osallistujia etenkin paikallistoiminnan piiriin. Pride-tapahtumat toimivat matalan kynnyksen tutumisväylinä. Esittelypöytä ja lapsettomille suunnatut tilaisuudet lisäävät yhdistyksen näkyvyyttä lapsettomalle sateenkaarikansalle ja helpottavat heidän löytämistään yhdistyksen tarjoaman vertaistuen ja palveluiden pariin.

Tavoitteet:

Suurimmalla osalla paikkakunnista, joilla järjestetään Pride, on paikallisten vapaaehtoisten toimesta jotakin perheille suunnattua ohjelmaa. Yhä useampi tulee tietoiseksi yhdistyksen olemassaolosta ja löytää sen palveluiden pariin.

Toimenpiteet vuonna 2020:

- Pitkin vuotta ollaan mukana mahdollisimman monessa Pridessa ympäri Suomea.
- Erityisesti pyritään näkymään työntekijäjohtoisesti niiden paikkakuntien prideilla, joilla ei vielä ole sateenkaariperhetoimintaa.
- Innostetaan paikalliset järjestämään Pridessa perheohjelmaa sekä ottamaan hoitaakseen yhdistyksen esittelypöydän.
- Työntekijävetoisesti tai koulutetun vapaaehtoisen johdolla järjestetään mahdollisimman monessa Pridessa Miten lapsia tehdään -tilaisuuksia.
- Erityiskohderyhmille (mies, trans) suunnattuja vertaistapahtumia sijoitetaan pride-tapahtumien yhteyteen

5. Vertaistoiminnan kehittämiseen panostetaan neuvonnalla, koulutuksella ja palkitsemisella

Suurin osa vertaistoiminnasta toteutuu vapaaehtoisten järjestämänä. Paikalliset vanhemmat ja vanhemmuudesta haaveilevat organisoivat yhdessä oman alueensa perheille suunnattua toimintaa ja toimivat kanavana alueensa perheiden ja yhdistyksen työntekijöiden välillä. Vertaistoiminnan aktiivit auttavat myös monien valtakunnallisten toimintojen järjestämisessä. Perhesuhdekeskuksen vapaaehtoiset ohjaavat rakkaussuhdetoimintaa kaikille sateenkaareville paris- ja moniskunnille eri puolilla Suomea. Verkossa tapahtuvaa vertaistoimintaa käynnistellään uudelleen vuoden 2020 aikana. Vapaaehtoiset ovat hyvin erilaisia taidoiltaan ja tiedoiltaan. Vapaaehtoisten tukeminen,

kannustaminen ja kouluttaminen näyttelevät tärkeää roolia heidän jaksamisensa ja sitä kautta vertaistoiminnan jatkumisen kannalta.

Tavoitteet:

- Tavoitteena on saada vertaistoimintaan mukaan uusia ihmisiä eri puolelta Suomea niin eri paikkakuntien kuin verkossakin tapahtuvan toiminnan vapaaehtoisiksi.
- Saadaan alulle tai käynnistetään uudelleen perheiden vertaistoiminta yhdellä uudella paikkakunnalla toimintavuoden aikana.
- Mukaan toimintaa organisoimaan houkutellessaan aiempaa enemmän eri kohderyhmien edustajia, kuten sukupuoleltaan moninaisia, miehiä ja apilaperheellisiä.
- Vapaaehtoiset tutustutetaan toisiinsa entistä paremmin ja yhteistyö kehittyy yli paikkakuntarajojen.
- Pyritään siihen, että vapaaehtoisista koostuva Sateenkaariperheiden paikallistiimi ottaa vastuun kaikesta oman paikkakunnan vertaistoiminnasta, niin perheille kuin vanhemmille ja vanhemmuudesta haaveileville, suunnatusta. Vapaaehtoisia motivoidaan myös ottamaan vastuuta oman paikkakunnan ammattilaisten ja opiskelijoiden kouluttamisesta.
- Tavoitteena on myös, että vapaaehtoiset jaksavat työssään ja kokevat sen motivoivaksi ja innostavaksi.
- Tavoitteena on, että yhä useammalla paikkakunnalla innostutaan vapaaehtoisten organisoimista pienimuotoisista leireistä.
- Perhesuhdekeskuksen vapaaehtoisena voivat toimia kaikki sateenkaari-ihmiset ja heidän läheisensä. Perhesuhdekeskus huolehtii omien vapaaehtoistensa rekrytoinnista, tukemisesta, kouluttamisesta, työnohjauksesta ja palkitsemisesta.

Toimenpiteet vuonna 2020:

- Vertaistoiminnan koordinaattori ottaa huomioon vuoden 2019 lopussa vertaistoiminnan aktiiveille tehdyn verkkokyselyn tulokset toimintaa kehittäessään.
- Vuonna 2020 aletaan järjestämään yhden sijasta kaksi paikallistoiminnan kehittämistäpahtumaa:
  - 27.–29.3. järjestetään kehittämispäivät, jotka pidetään Caribbean kylpylässä, Turussa.
  - 7.11. järjestetään Syksyn toimintapäivän yhteydessä yhden päivän mittainen kehittämispäivä Helsingissä yhdistyksen toimistolla
- Kehittämispäivillä panostetaan ryhmäytymiseen, hyvien kokemusten ja käytäntöjen jakamiseen sekä tarjotaan koulutusta ja virkistäytymistä.
- Vertaistoiminnan koordinaattori pitää aktiivisesti yhteyttä paikallistiimien vapaaehtoiisiin, toimii tukijana ja innostaja sekä avustaa konkreettisesti etenkin toiminnan alkuun saattamisessa.
- Koordinaattori vierailee mahdollisuuksien mukaan paikkakunnilla tapaamassa vapaaehtoisia ja vertaisryhmäläisiä sekä mahdollistaa yhdistyksessä harjoitteluaan suorittavien opiskelijoiden vierailut eri paikkakunnilla.
- Vapaaehtoisille tarjotaan mahdollisuuksia koulutautua esim. Setan ryhmänohjaaja- ja kokemuskouluttajakoulutuksissa ja niiden täydennyskoulutuksissa.
- Paikallistiimien käsikirjan yhteydessä olevaa tekemiskivinkkipankkia kasvatetaan jatkuvasti.
- Rakennetaan nettisivuille paikallistiimien materiaali- ja ohjepankki.
- Vapaaehtoisia muistetaan kehittämispäivien yhteydessä yhteisellä virkistäytymisellä, vuosilahjalla. Lisäksi heitä muistetaan pienimuotoisella joululahjalla.
- Rekrytoidaan ja koulutetaan uusia vapaaehtoisia vertaischatien ohjaajiksi (Hyvä kysymys - alusta).
- Paikallistiimejä tuetaan uusien vapaaehtoisten rekrytoinnissa esimerkiksi tuomalla paikallistiimien toimintaa aiempaa näkyvämmäksi jäsentiedotuksessa sekä julkaisemalla vapaaehtoisena toimivien tarinoita esimerkiksi uutiskirjeessä
- Perhesuhdekeskus pitää aktiivisesti yhteyttä omiin vapaaehtoiisiinsa.

- Perhesuhdekeskuksen uusien vapaaehtoisten kanssa rakkaussuhdetoimintaa järjestetään mahdollisimman tuetusti, jotta vapaaehtoiset rohkaistuvat, saavat itseluottamusta ja sitoutuvat toimintaan. Heille tarjotaan työnohjausta ja ensimmäisten ohjausten yhteyteen päivystystuki.
- Perhesuhdekeskus toteuttaa yhden virkistys- ja koulutustapahtuman kaikille aktiivisille vapaaehtoisilleen. Tähän tapahtumaan kutsutaan myös sateenkaariperheiden vapaaehtoiset.

Vertaisohjaajien ja vapaaehtoisten koulutukset vuonna 2020

Loppuvuodesta 2019 vapaaehtoisille tehdyn kyselyn vastaukset käydään perusteellisesti läpi ja tehdään sen perusteella toimenpiteitä koulutusten suhteen. Kaksi kertaa vuodessa vuosikokousten yhteydessä on mahdollisuus järjestää työnohjausta yhteisesti kaikille vapaaehtoisille.

Vapaaehtoisia kannustetaan osallistumaan vertaisohjaajakoulutuksiin. Koulutukseen osallistuvien kulut korvataan.

- Vertaischatien ohjaajakoulutus yhteistyössä Perhesuhdekeskuksen kanssa maaliskuussa 2020.
- Kehittämispäiviin kuuluu aina jonkinlainen koulutuksellinen osuus. Tapahtumaan osallistuneilta vapaaehtoisilta kerätään aina palaute, jonka pohjalta koulutukselliset osuudet suunnitellaan vapaaehtoisten tarpeita mahdollisimman hyvin vastaaviksi. Vuonna 2020 kehittämissäpäivien osallistujat koulutetaan ohjaamaan uusia sateenkaariperheiden lasten tuokioita.
- Setan, Perhesuhdekeskuksen ja Setan järjestöjen yhteinen ryhmäohjaajakoulutuksen perusosa järjestetään keväällä Helsingissä ja syksyllä muualla Suomessa.
- Perhesuhdekeskus järjestää Rakkaussuhdetuokioiden ohjaajakoulutuksen Oulussa keväällä 2020.
- Perhesuhdekeskus järjestää uuden viikonloppumuotoisen rakkaussuhdekurssin vertaisohjaajakoulutuksen tammikuussa 2020 Tampereella.
- Perhesuhdekeskus järjestää kaikille vapaaehtoisilleen suunnatun virkistys- ja koulutuspäivän.
- Vapaaehtoisille tarjotaan mahdollisuutta osallistua myös ulkopuoliseen, esimerkiksi Kepan, KSL:n ja Sosten, koulutukseen.

6. Perheiden ja perhettä suunnittelevien neuvonta ja tuki

Käytännöllinen neuvonta

Iso osa perhelainsäädäntöä ja palvelujärjestelmää ei edelleenkään huomioi sateenkaariperheitä, mikä aiheuttaa arjen vastoinkäymisiä perheille. Tähän haasteeseen Sateenkaariperheiden neuvontapalvelu pyrkii vastaamaan. Neuvonta on byrokraattis-käytännöllistä neuvontaa, ei psykososiaalista tukea. Myöskään varsinaiseen juridiseen neuvontaan ei yhdistyksellä ole osaamista eikä resursseja. Perhesuhdekeskus tarjoaa psykososiaalista tukea perhesuhteiden tueksi erityisen haastavissa perhetilanteissa (ks alla).

Apilaperheet ja erilaiset miesten perheet ovat perhemuotoja, jotka lainsäädäntö ja palvelujärjestelmä tunnistaa kaikista huonoiten. Näissä perheissä vanhempien asema ei usein ole juridisesti turvattua ja moni asia on vanhempien välisten sopimusten varassa. Näiden perheiden on kaikista haasteellisinta saada asiantuntevaa neuvontaa julkisilta palveluntarjoajilta. Vuoden 2019 aikana on tullut toistuvasti esiin, kuinka kumppanuusvanhempien perheet eivät saa tarvitsemiaan vastauksia miltään virallisilta tahoilta.

Tavoitteet:

Sateenkaariperheillä ja sellaista suunnittelevilla on mahdollisuus saada neuvoja niitä kaivatessaan. Perheet saavat tukea elämäntilanteisiin ja muutoksiin liittyviin haasteisiin ja heitä ohjataan tarvittaessa psykososiaalisen tuen piiriin. Lasta suunnittelevat ja tuoreet perheet saavat luotettavaa tietoa ja ohjeita byrokratian kiemuroihin ja lasten saamiseen liittyen.

Toimenpiteet vuonna 2020:

- Jatketaan neuvontapalvelun toimintaa puhelin-, sähköposti- ja chat-neuvontana. Puhelinpäivystys on kaksi kertaa viikossa.
- Helsinki Priden yhteydessä on kenellä tahansa mahdollisuus varata aika henkilökohtaiseen neuvontaan.
- Neuvontaa toteuttaa ennen kaikkea vertaistoiminnan koordinaattori. Hänen lisäksi neuvontatehtävää toteuttavat muut työntekijät, hallituksen puheenjohtaja ja jäsenet. Lisäksi paikallistiemien merkitys neuvoina paikallisessa toiminnassa on korvaamaton. Neuvoja hakevat perheiden lisäksi opiskelijat, perheiden läheiset, ammattilaiset ja toimittajat.
- Apilaperheiden ennalta ehkäisevää henkilökohtaista neuvontaa jatketaan kokeiluna Perhesuhdekeskus-hankkeen puitteissa
- Jos rahoitus saadaan erityisasiantuntijan palkkaamiseen, voidaan kehittää perhettä suunnitteleville suunnattua viestintää, ks. kohta 7.2.

Perhesuhdekeskuksen ammatillinen, psykososiaalinen tuki

Perhesuhdekeskus tarjoaa ammatillista tukea kaikkien sateenkaari-ihmisten perhesuhteiden tueksi niin sateenkaari-ihmisille itselleen kuin heidän läheisilleenkin. Ammatillisen tuen muotoja on ollut aiemmin kaksi: puhelinpalvelu ja tukitapaamiset. Puhelinpalveluun voi soittaa missä tahansa perhetilanteeseen liittyvässä huolossa. Tukitapaamisia tarjotaan erityisen haastavissa perhetilanteissa, joihin asiakkaat eivät koe saavansa tukea julkisista palveluista. Asiakkaalle tarjotaan tukitapaamisia 1-5 kappaletta joko Helsingissä kasvokkain, skypen välityksellä tai puhelimitse. Vuonna 2020 rinnalle otetaan Hyvä kysymys -palvelun päivystyschat, joka toimii samalla periaatteella kuin puhelinpalvelu. Ammatillisesta tuesta vastaa Perhesuhdekeskuksen perhetyöntekijä.

Tavoitteet:

Sateenkaari-ihmiset ja heidän läheisensä saavat tukea perhetilanteissaan niin Perhesuhdekeskuksesta kuin tahoilta, joihin heitä ohjataan Perhesuhdekeskuksen palveluista. Asiakas kokee tullessa kohdatuksi. Hänen ymmärryksensä tilannettaan kohtaan on kasvanut. Hän kokee toimijuutensa ja voimavarojensa lisääntyneen arjessa. Hän on saanut tietoa ja keinoja vahvistaa perhesuhdettaan. Hyvinvointi lisääntyy sateenkaari-ihmisten perhesuhteissa.

Toimenpiteet vuonna 2020:

- Jatketaan aluksi puhelinpalvelun aukioloa kaksi kertaa viikossa 2h ajan maanantaisin klo 15-17 ja perjantaisin klo 8-10.
- Aloitetaan päivystyschat kerran viikossa 2h ajan. Puhelinpalvelun ajankohdat tarkistetaan ja määritetään uudelleen, kun päivystyschat aloittaa.
- Puhelinpalvelun ja päivystyschatin yhteydenottajaa tuetaan tilanteessaan puhelimitse / chatin avulla sekä jatko-ohjataan tarvittaessa muihin palveluihin, esim. Sukupuolen moninaisuuden osaamiskeskus, julkiset palvelut, kirkon perheneuvonta tai muut soittajan oman paikkakunnan kartoitetut palvelut.
- Puhelinpalvelun ja päivystyschatin asiakkaita jatko-ohjataan Perhesuhdekeskuksen tukitapaamisiin, mikäli perhetilanne on erityisen haastava ja asiantuntevaa tukea on haasteellista löytää julkisten palveluiden parista.
- Kohdistetaan tiedotusta ammatillisen tuen palveluista läheisille.
- Puhelinpalvelun yhteydenotot ja tukitapaamiset tilastoidaan ja kertynyttä tietoa analysoidaan palveluiden kehittämiseksi ja kohdentamiseksi tehokkaammin.

Sateenkaariperheiden perhevalmennus

Sateenkaariperheiden perhevalmennus täydentää kunnan tarjoamaa synnytys- ja perhevalmennusta. Kurssilla (20 oppituntia) tarjotaan tietoa erityisesti sateenkaariperheiden perheellistymiseen liittyvistä erityishaasteista, käydään läpi perheiden oikeuksia etuuksiin, syntymässä olevan lapsen juridisen tilanteen turvaamiseen liittyvissä hakemuksissa, sateenkaariperheiden parisuhteen tyypillisistä sudenkuopista, kolmen ja neljän vanhemman perheiden erityishaasteista jne. Valmennus ei korvaa kunnan järjestämää synnytys-/perhevalmennusta vaan täydentää sitä. Valmennuksessa kouluttajina toimivat työntekijät, muut asiantuntijat ja sateenkaariperheelliset kokemuskouluttajat. Valmennuksen tarkemmat sisällöt löytyvät yhdistyksen kotisivuilta. Valmennus on osa yhdistyksen neuvontatehtävää, mutta on myös merkittävä vertaistuen foorumi.

Tavoitteet:

Tarjotaan ajanmukaista tietoa byrokratiasta selviämiseen. Tuetaan ongelmien ennaltaehkäisyä. Kiinnitetään tulevien vanhempien huomiota rakkaussuhdehyvinvoinnin merkitykseen. Tarjotaan mahdollisuus muodostaa vertaisverkostoja ja saada vertaistukea.

Toimenpiteet vuonna 2020:

- Toteutetaan Helsingissä yksi viiden luennon iltakurssi loka-marraskuussa ja yksi viikonloppukurssi maaliskuussa sekä Turussa yksi viikonloppukurssi loka-marraskuussa.
- Tiedotetaan perhevalmennuksen päivitetystä nettikurssista.
- Kehitetään Imetyksen tuki ry:n kanssa imetykseen liittyviä sisältöjä.

Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet

Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet ovat yhden illan avoimia keskustelutilaisuuksia, joissa kerrotaan sateenkaariperheellistymisen mahdollisuuksista ja annetaan perhettä suunnitteleville mahdollisuus kysyä asiantuntijalta. Tilaisuuksissa on mahdollista tutustua muihin lasta suunnitteleviin ja vanhemmuuskumppaneita etsiviin. Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet ovat ikään kuin sateenkaariperheiden perhevalmennuksen tiivistelmiä. Osallistujia rohkaistaankin osallistumaan seuraavaksi perhevalmennukseen.

Tavoitteet

Tavoitteena on, että kaikilla lapsiperheellistymisestä kiinnostuneet on saatavilla asiallista tietoa perheellistymisen vaihtoehtoista ja mahdollisuuksista. Pyritään siihen, että paikalliset vapaaehtoiset rohkaistuvat itse järjestämään tilaisuuksia.

Toimenpiteet vuonna 2020:

- Kannustetaan ja tuetaan vapaaehtoisia järjestämään tilaisuuksia 3-4 kaupungissa vuoden aikana, vapaaehtoiset on koulutettu vuonna 2018
- Vertaistoiminnan koordinaattori järjestää vuoden aikana tilaisuuden vähintään yhdellä paikkakunnalla, jolla ei aiemmin ole ollut Miten lapsia tehdään -tilaisuutta.
- Jokaisen tilaisuuden jälkeen pyritään kasaamaan osallistujista oma alkutaipaleella-ryhmä, johon osallistuu lasta suunnittelevia, odottavia ja lapsen juuri saaneita.
- Tarjotaan alkutaipaleilaisille mahdollisuutta osallistua sateenkaariperheiden perhevalmennukseen.
- Hyödynnetään paikallisten perheiden innokkuutta olla tilaisuuksissa mukana kokemuskouluttajina.
- Järjestetään tilaisuuksia myös erityisille kohderyhmille, kuten miehille, sijaisvanhemmuutta tai sinkkuvanhemmuutta suunnitteleville ja monivanhempaisille perheille.

7. Tukipalvelut

7.1. Jäsenpalvelujen kehittäminen

Yhdistyksen jäsenmäärä on kasvanut taas hetkellisen notkahduksen jälkeen ja jäseniä on yli 900. Toimintansa kautta yhdistys tavoittaa satoja henkilöitä, jotka eivät ole yhdistyksen jäseniä. Kyselyiden mukaan suuri osa toimintaan osallistuvista ei ole jäseniä.

Tavoitteet

Jäsenet kokevat, että he ovat osa tärkeää kansalaisliikettä, ja haluavat tukea yhdistyksen tavoitteiden toteutumista pysymällä yhdistyksen jäsenenä. Ne jäsenet, jotka osallistuvat yhdistyksen toimintaan, saavat riittävät ja oikea-aikaiset tiedot toiminnasta. Jäsenyyteen liittyvät prosessit sujuvat nopeasti ja ilman virheitä. Jäseneksi liittyminen houkuttelevaa ja aiempaa helpompaa yhdistyksen siirryttyä käyttämään Seta ry:n keskitettyä jäsenrekisteriä. Yhdistyksen jäsenmäärä kasvaa.

Toimenpiteet vuonna 2020:

- Lähetetään kaikille uusille jäsenille kattava uuden jäsenen tieto- ja materiaalipaketti
- Toteutetaan suunnitelma jäsenhankinnan tehostamiseksi
- Aktivoidaan paikallistiimejä jäsenhankintaan
- Toteutetaan joka toinen vuosi tehtävä jäsenkysely alkuvuodesta 2020
  - huomioi STEAn tuloksellisuus- ja vaikuttavuusselvityksen
  - sijaissynty-, imetys- ja lapsettomuuskysymykset
  - kysymykset kumppanuusvanhemmuushankkeen suunnittelemiseksi

7.2. Viestintä

Alkuvuodesta palkattava erityisasiantuntija tuo merkittävän lisäresurssin viestintään. Tehtävänkuvan painopisteenä on vaikuttamisviestintä, mutta myös yhdistyksen viestinnän kokonaisuuden strateginen kehittäminen on hänen vastuullaan. Jos rahoitusta ei saada, viestinnän toimenpiteet toteutuvat huomattavasti suppeammassa mittakaavassa. Tähdellä merkityt toimenpiteet toteutetaan ainoastaan, jos saadaan uusi työntekijä.

Tavoitteet:

Vaikuttamisviestintä ja ulkoinen yhteisöviestintä:

- Yhdistyksen voimassa olevat perhepoliittiset tavoitteet sekä lainsäädännön ja palvelujärjestelmän kehittämisen ratkaisumallit ovat vaikuttajien, palvelujen kehittäjien ja palveluntarjoajien tietoisuudessa.
- Perheiden kanssa työtä tekeville ammattilaisilla on tietoa sateenkaariperheiden tarpeista ja kokemuksista palveluissa sekä hyvistä käytännöistä perheiden moninaisuuden kohtaamisessa.
- Yhdistyksen yhteistyökumppanit saavat tietoa ajankohtaisista tapahtumista ja palveluista sekä käynnissä olevista vaikuttamis- ja kehittämistyön prosesseista ja tavoitteista.

Jäsenviestintä ja sisäinen yhteisöviestintä:

- Yhdistyksen toimintaan osallistuvat, jäsenet, vapaaehtoiset, luottamushenkilöt ja henkilöstö saavat riittävät ja oikea-aikaiset tiedot yhdistyksen toiminnasta, palveluista, tavoitteista, kehittämisestä ja päätöksenteosta.
- Vahvistetaan sateenkaarikentälle kohdistuvaa tiedotusta. Viestitään, että Sateenkaariperheet ry on sekä lapsiperheellisten että suunnittelijoiden yhteinen yhdistys. Vahvistetaan myös viestiä, että yhdistys on miesten, naisten ja muunsukupuolisten yhteinen yhdistys. Eri perhemuodot mahtuvat mukaan.

Viestinnän kehittäminen ja kanavat

- Luodaan yhdistykselle viestintästrategia, jossa asetetaan viestinnän eri osa-alueille lähivuosien tavoitteet ja keinot kohderyhmien tehokkaammalle ja oikea-aikaiselle tavoittamiselle sekä perhepoliittisten tavoitteiden läpi viemiselle tarkoituksenmukaisissa kanavissa*
- Kehitetään verkkosivuja
  - Oma osio perhettä suunnitteleville *
  - Oma osio sukupuolen moninaisuudesta ja vanhemmuudesta *
  - Kieliversioiden luominen *
  - Saavutettavuusparannukset *
  - Säännöllinen oma uutistuostanto *
- Tuotetaan ja viedään palvelukuvaukset yhdistyksen palveluista suomi.fi-palveluun *
- Julkaistaan sähköinen uutiskirje 7 kertaa toimintavuoden aikana, ja lähetetään jäsenille ja sidosryhmäkisterin noin 700 yhteistyökumppanille. Otetaan käyttöön uusi tekninen alusta ja integroidaan uuteen jäsenhallintajärjestelmään.
- Julkaistaan Facebook-sivustojen kautta lähes päivittäin ajankohtaisia tietoja tapahtumista, omista ja median uutisista ja vaikuttamistyön ajankohtaisista kysymyksistä.
- Otetaan käyttöön Instagram-tili*
- Twitter-tili tukee ennen kaikkea vaikuttamisviestintää

Vaikuttamisviestintä ja ulkoinen yhteisöviestintä

- Tiedotetaan yhdistyksen perhepoliittisista tavoitteista 2018–2022 (ks. luku 2 vaikuttamistyön suunnitelmista)
- Luodaan omat viestintäsuunnitelmat ainakin vanhemmuuslaki-, sijaissynnytyslaki- ja lahjasolujen rekrytointikampanjoille (lisätiedot kampanjoista ks. kohta 2.2.) ja toteutetaan ne*
- Tehdään julkilausumia ja kannanottoja yksin ja yhdessä Monimuotoiset perheet -verkoston ja muiden kumppanien kanssa. Kirjoitetaan lehtien mielipide-palstoille. Käytössä on STT:n tiedotepalvelu ja Retrieverin mediaseuranta.
- Tehdään aktiivista mediatyötä ajankohtaisten tavoitteiden osalta tarjoamalla medialle juttuideoita, haasteltavia ja yhdistyksen asiantuntemusta.
- Kansainvälisen Sateenkaariperhepäivän yhteiskunnallisen teeman viestiminen medialle ja laajalle yleisölle (ei vain tapahtumaviestintä kuten tähän asti) *
- Perhehoito-hanke tekee laaja tiedotusta lastensuojelun ammattilaisten keskuudessa monia eri kanavia pitkin
- Tuotetaan erilaisia kirjallisia materiaaleja ammatillisen työn tueksi (ks. kohta 3.4.)
- Yhdistys välittää tietoa lapsiperheiden moninaisuudesta, sateenkaari-ihmisten perhesuhteista sekä omasta toiminnastaan myös jakamalla esitteitään, tekemällä koulutuskäyntejä sekä osallistumalla erilaisiin seminaareihin ja tapahtumiin.

Jäsenviestintä ja sisäinen yhteisöviestintä

- Uusien lakimuutosten viestintä jäsenille (uutiskirjeet, nettisivut, tiedotustilaisuudet, tietoiskut tapahtumien yhteydessä), vuonna 2020 erityisesti lapsenhuoltolain muutokset, julkisten klinikoiden palvelut, äitiyden tunnustaminen.
- Perhettä suunnitteleville suunnattujen palveluiden (henkilökohtainen neuvonta, perhevalmennukset, miten lapsia tehdään -tilaisuudet ja nettisivujen ohjeet) kokonaisuuden tuotteistaminen, palvelumuotoilu ja järjestelmällinen viestintä. Palvelut ovat olemassa, mutta eivät ole kovin hyvin niiden sateenkaari-ihmisten tiedossa, joilla ei ole vielä lapsia, mutta haluaisivat joskus lapsiperheellistyä.
  - Nettisivuille oma osio *

- Palvelumuotoilu ja markkinoinnin suunnittelu olemassa oleville neuvontapalveluille *
- Viestintäsuunnitelma, visuaalinen ilme, printti- ja verkkomateriaalin graafinen taitto, mainosten suunnittelu *
- Juttuideoiden tarjoaminen medialle neuvontapalveluiden kokonaisuudesta *
- Tiedottaminen verkostojen ja sosiaalisen median kautta *
- ”Sateenkaari-ihminen, haluatko lapsiperheellistyä?” (työnimi) -kampanja *
- Tapatumakalenterin ja -viestinnän kehittäminen (yhdistys järjestää nykyisellään satoja tapahtumia vuodessa) *
- Perhesuhdekeskuksen viestinnässä korostetaan, että keskuksen toiminta on suunnattu kaikille sateenkaari-ihmisille ja heidän läheisilleen, ei vain lapsiperheellisille kuten yhdistyksen muu toiminta.
- Lisätään yhteydenpitoa paikallistiimien vapaaehtoisten kanssa julkaisemalla paikallistiimin uutiskirjettä. Uutiskirjeessä tuodaan näkyväksi työntekijöiden työskentelyä ja tiedotetaan ajankohtaisista asioista. Näin vapaaehtoiset kokevat tulevaisuutta paremmin huomioiduksi ja heillä on välineitä vastata osallistujaperheiden kysymyksiin.
- Verkkovertaistoiminnan ja Hyvä Kysymys -palvelun viestinnän kehittäminen *
- Julkaistaan päätösluettelot hallituksen kokouksista

7.3. Hallinto

Yhdistyksen toiminnan suuntauksista päättää yhdistyksen yleinen kokous, joka kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Toimintasuunnitelman toteuttamisesta vastaa hallitus, jota johtaa puheenjohtaja. Hallitus kokoontuu 6-8 kertaa vuodessa. Hallituksen esittelijänä toimii toiminnanjohtaja. Yhdistyksen hallintoa ohjaa vuonna 2013 vahvistettu johtosääntö, joka sisältää myös henkilöstöhallinnon ohjeet. Johtosääntö on tarkennettu viimeksi kesällä 2018. Muita ohjaavia asiakirjoja ovat taloussääntö (sisältää matkustussäännön), paikallistoiminnan tavoitteet ja määrärahojen myöntämisen kriteerit (päivitetty 2019) sekä toiminta- ja rahoitussuunnitelma 2014–2022.

Tavoitteet

Huolehditaan, että yhdistyksen hallinto tukee suunnitelmallista ja tehokasta perustehtävän toteuttamista ja tarkkaa taloudenpitoa. Hyvä hallinto huomioi kaikki yhdistyksen toimijat.

Toimenpiteet vuonna 2020:

- Järjestetään kevätkokous la 28.3. paikallistoiminnan kehittämispäivien yhteydessä Turussa.
- Syyskokous järjestetään 7.11. yhdistyksen toimistolla Helsingissä osana Syksyn toimintapäivää, joka sisältää oman ohjelman paikallistiimien vapaaehtoisille ja avointa ohjelmaa jäsenperheille lapsineen.

Seuranta ja arviointi

Sateenkaariperheet ry:n hallitus ja vuosikokous seuraavat toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista raportoinnin sekä toimintakertomusten ja -suunnitelmien avulla. Hallituksen asettamat työryhmät kehittävät ja valvovat tavoitteiden toteutumista. Työntekijät raportoivat hallitukselle toiminnan toteutumisesta. Keskeisimmille toiminnoille laaditaan tarkennetut toimintasuunnitelmat. Keskeisimmistä toiminnoista, osallistujamäärästä ja yhteydenotoista pidetään kirjaa ja seurataan kysynnän kehittymistä. Jäsenistölle tehdään joka toinen vuosi jäsenkysely, jolla kartoitetaan jäsenten toiveita, tarpeita ja kokemuksia yhdistyksen toiminnassa mukanaolosta. Leireistä ja perhevalmennuksista kerätään aina palaute osallistujilta. Vaikuttamistoimintaa arvioidaan yhteistyössä Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa. Kaikkien hankkeiden toteutumista arvioidaan Suunta-työkalun avulla.

Henkilöstö

Jos haetut rahoitukset toteutuvat, vuonna 2020 yhdistys työllistää 11 työntekijää, joista yksi hanketyöntekijä. Neljä hanketyöntekijää siirtyy vakinaiseen työsuhteeseen, kun Monimuotoiset perheet – ja perhesuhdekeskus-toiminnot alkavat toimia STEAn kohdennetulla avustuksella. Molempiin toimintoihin rekrytoidaan kolmas työntekijä. Lisäksi yleisavustettuun perustoimintaan rekrytoidaan neljäs vakituinen työntekijä erityisasiantuntijan työnkuvalla.

Työntekijöiden osaamista ja jaksamista tuetaan säännöllisellä koulutuksella ja virkistyspäivillä. Esimiestyötä tuetaan johtosäännöllä, joka sisältää henkilöstöohjeen. Toteutetaan työterveyshuoltoa yhteistyössä Terveystalon kanssa työterveyshuollon toimintasuunnitelman pohjalta. Tarjotaan koko henkilöstölle yleislääkäritasoinen sairaanhoito sekä liikunta- ja kulttuurisetelit.

Toimitilat

Sateenkaariperheet ry:n toimitilat sijaitsevat Helsingissä, Hämeentie 29. Toimitila on 230 neliön kokoinen ja koostuu kahdeksasta työhuoneesta ja kahdesta ryhmätilasta. Toimitilassa on riittävästi tilaa myös tuleville toiminnoille.

Talous

Yhdistyksen taloudelliset resurssit ovat kasvaneet vauhdikkaasti ja kasvu tulee jatkumaan. Rahoitus perustuu pääosin Veikkausvoittovaroihin. Yhdistyksessä pitkään toimineet OKM:n rahoittamat hankkeet päättyivät vuonna 2018. Muita rahoittajia ovat Kansan sivistystyön liitto, ulkoministeriö sekä Helsingin, Turun ja Tampereen kaupungit. Kaupunkien avustukset ovat nousseet tasaista tahtia. Toimintaa rahoitetaan ajoittain myös apuraharahoituksella. Tuottoja saadaan lisäksi osallistumismaksuina, lähinnä leiritoiminnasta. Näillä tuotoilla katetaan osa leirikeskusten perimistä maksuista. Oman varainhankinnan tuotot ovat jäsenmaksuja, lahjoituksia ja pienehköjä tarvikemyynnin tuottoja. Oma varainhankintaa on viime aikoina tehty myös Facebookissa yhteistyössä Seta ry:n kanssa.

Vuoden 2020 budjetissa varsinaisen toiminnan kaikki kulut ovat 907 210 euroa. Yleisavusteisen perustoiminnan kulut ovat 340 210 euroa. Perustoiminnan kuluja on lisätty seuraaviin käyttötarkoituksiin: paikallistoiminnan toimintakuluihin, valtakunnallisen vertaistoiminnan toimintakuluihin ja vertaistoiminnan kehittämisen toimintakuluihin yhteensä 22 000 euron arvosta. Neljännen vakituisen työntekijän palkka- ja sivukuluihin sekä lisääntyneisiin toimisto- ja hallintokuluihin on varattu 53 000 euroa. Stealta haetaan korotusta yleisavustukseen näiden kulujen kattamiseksi.

Toimenpiteet vuonna 2020:

- Talouden seuranta toteutetaan vuosittain vahvistettavan taloussäännön mukaisesti.
- Taloussuunnittelua ohjaa hallituksen vuonna 2014 vahvistama Toiminta- ja rahoitussuunnitelma 2014–2021
- Paikallistoiminnan määrärahat jaetaan ja niiden käyttöä valvotaan vuonna 2019 vahvistettujen kriteerien perusteella

Liite 1: Monimuotoiset perheet -toiminnan toimintasuunnitelma

Toimintasuunnitelma vuodelle 2020

Toimintasuunnitelma toimii STEAlle osoitettua toiminta-avustushakemusta täydentävänä ja tarkentavana suunnitelmana vuodelle 2020. Toiminnan kokonaisuus sekä pitkän aikavälin tavoitteet on määritelty kattavasti kyseisessä hakemuksessa.

Monimuotoiset perheet -verkosto

Monimuotoiset perheet -verkosto on kymmenen perhejärjestön yhteistyöverkosto. Järjestöjä yhdistää se, että kaikkien kohderyhmät poikkeavat jotenkin oletetusta perheestä. Järjestöjen yhteenlasketut kohderyhmät edustavat yli 1/3 kaikista suomalaisista perheistä.

Kaikilla verkoston jäsenjärjestöillä on jotakin huomautettavaa siitä, kuinka suomalainen lainsäädäntö, palvelujärjestelmä ja työelämä huomioivat perheiden monimuotoisuuden. Verkoston yhteistä vaikuttamistyötä toteuttamaan on palkattu kaksi työntekijää. Vuoden 2020 alussa palkataan avustushakemuksen mukainen kolmas työntekijä.

Monimuotoiset perheet -verkostossa ovat mukana Adoptioperheet ry, KÄPY – Lapsikuolemaperheet ry, Lapsettomien yhdistys Simpukka ry, Familia ry, Perhehoitoliitto ry, Sateenkaariperheet ry, Suomen Monikkoperheet ry, Suomen nuoret lesket ry, Suomen Uusperheiden Liitto ry ja Yhden Vanhemman Perheiden Liitto ry.

Verkoston toiminnalle myönnettiin vuoden 2020 alusta lähtien ensimmäistä kertaa pysyvä toiminta-avustus. Toiminnan keskiössä on jatkossakin verkostomainen vaikuttamistyö, kuten pysyvää toimintaa edeltäneiden hankekausien (2013-2019) aikana. Toimintaa rahoittaa STEA.

Tarkoitus

Monimuotoiset perheet -verkosto lisää yhteiskunnallista ymmärrystä perheiden monimuotoisuudesta tiedon ja vaikuttamisen keinoin. Verkosto kokoaa ja vie tietoa monimuotoisten perheiden tarpeista poliittisen päätöksenteon, palvelujärjestelmän sekä työelämän kehittämisen tueksi.

Tavoitteet

Monimuotoiset perheet -verkoston tavoitteena on edistää monimuotoisten perheiden yhdenvertaisuutta lainsäädännössä, lasten, nuorten ja perheiden palveluissa sekä työelämässä. Verkoston toiminnan tavoitteena on, että monimuotoisten perheiden tarpeet näkyvät poliittisessa päätöksenteossa sekä työn ja perheen yhteensovittamisen käytäntöjä kehitettäessä. Tavoitteena on lisäksi vahvistaa perheitä kohtaavien ammattilaisten osaamista ja varmistaa, että palvelujärjestelmää kehitetään monimuotoiset perheet huomioiden.

Toiminta

Monimuotoiset perheet -verkosto koostaa tietoa yhteiskunnallisista muutostarpeista erilaisiin perhetilanteisiin liittyen ja vie tätä tietoa kohdennetusti poliittisille päättäjille sekä palvelujärjestelmän ja työelämän kehittäjille. Samalla verkosto vahvistaa jäsenjärjestöjensä itsenäistä vaikuttamistyön osaamista ja asiantuntija-asemaa. Verkoston toiminta vuonna 2020 perustuu vuosina 2017-2018 tehdyille strategiatyölle.

Verkosto tekee aktiivista poliittista vaikuttamistyötä ja käy keskustelua monimuotoisten perheiden yhdenvertaisuutta parantavista lainsäädäntömuutoksista. Verkoston työntekijät osallistuvat lakihankkeita valmisteleviin työryhmiin sekä tuottavat lausuntoja ajankohtaisiin laki- ja kehittämishankkeisiin sekä työmarkkinakysymyksiin. Verkosto osallistuu puoluekokouksiin, puolueristeilyille ja muihin puolueiden tilaisuuksiin pyydettyinä asiantuntijana sekä näytteilleasettajana. Verkoston tavoitteita edistetään myös tekemällä yhteistyötä mm. ministeriöiden kanssa.

Verkosto on mukana perheitä kohtaavien ammattilaisten valtakunnallisilla kehittämisspäivillä, messuilla ja seminaareissa näytteilleasettajana tai pyydettyinä puhujana. Verkoston työntekijät kouluttavat ammattilaisia. Verkosto osallistuu lasten ja perheiden palvelujen kehittämistyöhön toimimalla LAPE-jatkotyöskentelyn ohjausryhmässä asiantuntijajäsenenä.

Verkosto kerää ja koostaa tietoa työn ja perheen yhteensovittamisen haasteista. Vuoden 2020 aikana verkosto kokoaa yhteen työelämän asiantuntijoita pohtimaan ratkaisuja monimuotoisia perheitä koskeviin työelämän haasteisiin. Verkosto tekee yhteistyötä työmarkkinakeskusjärjestöjen, ammattiliittojen, työelämän tutkijoiden ja työterveyslaitoksen kanssa tiedon levittämiseksi monimuotoisten perheiden erityistarpeista.

Verkosto käynnistää vuonna 2020 pilottikokeilun ammattiliitto PROn kanssa. Kokeilu tähtää siihen, että järjestökentällä tunnistetaan ja opitaan vaikuttavia keinoja edistää työn ja perheen yhteensovittamista monimuotoiset perheet huomioiden.

Verkoston työ toteutetaan pääosin kolmen työntekijän voimin. Jäsenjärjestöjen toiminnanjohtajista koostuva johtoryhmä vastaa poliittisten viestien muodostamisesta sekä toiminnan seurannasta ja arvioinnista yhdessä työntekijöiden kanssa. Ammattilaisten kehittämisspäivillä, messuilla, puoluekokouksissa ja muissa tapahtumissa verkostoa edustavat joko verkoston työntekijät tai jäsenjärjestöjen työntekijät ja vapaaehtoiset.

Vuonna 2020 toiminnassa toteutetaan seuraavia toimia:

- Edistetään aloitteellisesti verkoston poliittisia viestejä vuosille 2019-2023
- Pyritään tapaamaan uudet eduskuntaryhmät ja ministerit
- Osallistutaan puoluekokouksiin
- Haastetaan puolueiden jäseniä tekemään puoluekokousaloitteita verkostolle tärkeistä teemoista
- Osallistutaan lakihankkeiden valmisteluun (perhevapaa uudistus, sosiaaliturvan uudistus, lasten vuoroasumiseen liittyvät uudistukset)
- Lausutaan keskeisistä lakihankkeista ja osallistutaan valiokuntakuulemisiin
- Toimitaan LAPE-ohjausryhmässä
- Koulutetaan noin 1000 perheitä kohtaavaa ammattilaista
- Osallistutaan perheitä kohtaavien ammattilaisten kehittämisspäiville, messuille ja seminaareihin (noin. 10 tapahtumaa)
- Selvitetään opetusalan ammattilaisten ja opiskelijoiden tiedontarvetta kyselyllä

- Tuotetaan ammattilehtiin artikkeleita monimuotoisia perheitä koskevista teemoista
- Toimitaan asiantuntijajäsenenä Ev.lut. kirkon kasvatus- ja perheasian neuvottelukunnassa
- Koostetaan järjestöjen olemassa olevaa tietoa työelämän haasteista
- Käynnistetään pilottikokeilu ammattiliitto PROn kanssa erilaisten perheiden työelämähaasteisiin liittyvän tiedon muotoilemiseksi työehtosopimuksiin sopivaan konkreettiseen muotoon
- Koulutetaan 100 ammattiliittojen ja työmarkkinajärjestöjen työntekijää
- Ylläpidetään monimuotoiset perheet -tutkijaverkostoa
- Tehdään yhteistyötä eri tutkimushankkeiden kanssa monitieteisen tutkimustiedon lisäämiseksi perheiden monimuotoisuudesta
- Toimitaan osana Perheet keskiöön -hankkeen (Lastensuojelun Keskusliitto 2018-2021) perhekeskustoiminnan kehittämisen foorumia
- Päivitetään verkoston vaikuttamissuunnitelma ja viestintäsuunnitelma
- Julkaistaan jäsenjärjestöille suunnattu uutiskirje kaksi kertaa vuodessa
- Päivitetään verkoston esite ja muu materiaali pysyvän toiminnan tarpeisiin
- Tehdään laaja sisältöpäivitys monimuotoisetperheet.fi-verkkosivustolle
- Toteutetaan Kaikkien perheiden Suomi II -hankkeen loppuarviointi ja kirjoitetaan loppuraportti

Arviointi

Toiminnan seurannasta ja arvioinnista vastaavat verkoston työntekijät yhdessä jäsenjärjestöjen toiminnanjohtajista koostuvan johtoryhmän kanssa. Arviointi toteutetaan systemaattisena osana toimintaa ja siitä raportoidaan johtoryhmälle neljä kertaa vuodessa ja rahoittajalle raportoinnin yhteydessä. Verkoston toimintaa kehitetään jatkuvasti arvioinnista saatujen tulosten ja kehitysehdotusten pohjalta.

Vuoden 2020 alussa päivitetään arviointisuunnitelma sekä toiminnan suunnittelun ja arvioinnin tukena käytetty Suunta-työkalu. Päivityksen yhteydessä tehdään toimintaympäristökartoitus.

Hallinto ja talous

Monimuotoiset perheet -verkostossa ylintä päätäntävaltaa käyttää jäsenjärjestöjen toiminnanjohtajista koostuva johtoryhmä. Johtoryhmä kokoontuu vuoden 2020 aikana neljä kertaa. Toiminnan hallinnoijana toimii yksi verkoston jäsenjärjestöistä, Sateenkaariperheet ry.

Monimuotoiset perheet -verkoston toteuttamalle toiminnalle on haettu STEAn kohdennettu toiminta-avustus vuosille 2020–2021. Muuta rahoitusta verkostolla ei ole.

Kaikkien perheiden Suomi II -hankkeen (2017-2019) menot vuoden 2019 aikana olivat noin 238 000€. Vuoden 2020 budjetti on noin 254 000€. Huomionarvoista on, että vuonna 2019 hankkeessa työskenteli kaksi henkilöä, kun taas vuonna 2020 palkattuja työntekijöitä on kolme.